

STATISTIČKA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA „HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ D.O.O.“ U RAZDOBLJU OD 2013. - 2016. GODINE

Ćosić, Karolina

Master's thesis / Diplomski rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:571694>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-06**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

**STATISTIČKA ANALIZA FINANCIJSKIH
IZVJEŠĆA „HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ D.O.O.“ U
RAZDOBLJU OD 2013. - 2016. GODINE**

Mentor:

Prof. dr. sc. Elza Jurun

Student:

Karolina Ćosić, univ. bacc. oec.

Split, rujan 2018.

SADRŽAJ

1. UVOD	5
1.1. Problem istraživanja	5
1.2. Predmet istraživanja	6
1.3. Ciljevi istraživanja	6
1.4. Istraživačke hipoteze	6
1.5. Metode istraživanja	7
1.6. Doprinos istraživanja	7
1.7. Struktura diplomskog rada	8
2. PREDSTAVLJANJE PODUZEĆA „HŽ Putnički prijevoz“	9
2.1. Povijest poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“	9
2.2. Osnovni podaci o poduzeću „HŽ Putnički prijevoz“	10
2.2.1. Upravljačka struktura poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“	11
2.2.2. Misija i vizija poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“	12
2.3. Društva u vlasništvu poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“	12
2.4. EU projekti u kojima sudjeluje poduzeće „HŽ Putnički prijevoz“	13
2.4.1. Inter – Connect	13
2.4.2. CONNECT2CE	14
2.4.3. RUMOBIL	15
2.4.4. Rail4SEE	16
3. STATISTIČKA ANALIZA	18
3.1. Pojam statistike	18
3.2. Izabrane metode statističke analize	20
4. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA	21
4.1. Temeljna financijska izvješća	22

4.1.1.	Bilanca.....	22
4.1.2.	Račun dobiti i gubitka	26
4.1.3.	Izveštaj o novčanom toku.....	27
4.1.4.	Izveštaj o promjenama kapitala.....	34
4.1.5.	Bilješke uz financijska izvješća.....	35
4.2.	Analiza financijskih izvješća.....	36
4.2.1.	Horizontalna analiza.....	36
4.2.2.	Vertikalna analiza.....	37
4.3.	Analiza putem pokazatelja	38
4.3.1.	Pokazatelji likvidnosti	39
4.3.2.	Pokazatelji zaduženosti	40
4.3.3.	Pokazatelji profitabilnosti	41
5.	STATISTIČKA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA POSLOVANJA „HŽ Putnički prijevoz“ U RAZDOBLJU OD 2013. – 2016. GODINE.....	43
5.1.	Analiza bilance poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“.....	43
5.1.1.	Horizontalna analiza bilance	45
5.1.2.	Vertikalna analiza bilance	48
5.2.	Analiza računa dobiti i gubitka poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“	50
5.2.1.	Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka.....	51
5.2.2.	Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka.....	53
5.3.	Analiza putem pokazatelja poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“	55
5.3.1.	Pokazatelji likvidnosti	55
5.3.2.	Pokazatelji zaduženosti	56
5.3.3.	Pokazatelji profitabilnosti	58
6.	ZAKLJUČAK.....	60

SAŽETAK.....	61
SUMMARY.....	62
PRILOG 1.	63
PRILOG 2.	67
PRILOG 3.	71
PRILOG 4.	75
POPIS TABLICA.....	79
POPIS GRAFIKONA	80
LITERATURA	81

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

Financijska izvješća pružaju informacije o financijskoj poziciji poduzeća, o uspješnosti poslovanja, te o novčanim tokovima. Oni primarno služe zadovoljavanju potreba vanjskih korisnika računovodstvenih informacija pri donošenju ekonomskih odluka. Temeljni cilj financijskih izvješća je dati objektivan i istinit prikaz poslovanja nekog ekonomskog subjekta njegovim internim i/ili eksternim korisnicima.

Analiza financijskih izvješća podrazumijeva pretvaranje podataka iz financijskih izvješća u informacije važne za odlučivanje pomoću primjene različitih analitičkih instrumenata i postupaka. Pri analizi financijskih izvješća koriste se grupe analitičkih sredstava i metoda kao što su:

- horizontalna analiza
- vertikalna analiza
- analiza pomoću pokazatelja.

Analizom se utvrđuje sadašnje stanje poduzeća, prikazuje kako je poduzeće poslovalo u prethodnom i kako poboljšati poslovanje u idućem razdoblju. Ova analiza doprinosi razvoju poduzeća.

Problem istraživanja u ovom radu je analiza financijskih izvješća sa svim korisnim informacijama koje iz te analize proizlaze. Pri tome će se koristiti analiza putem pokazatelja koja pomaže kod donošenja različitih racionalnih odluka o poslovanju poduzeća. Primijenit će se i horizontalna analiza kojom se uspoređuje postotna promjena pojedinih pozicija u financijskim izvješćima kroz duže vremensko razdoblje. Također će se koristiti i vertikalna analiza koja daje uvid u strukturu svih elemenata financijskih izvješća.

1.2. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja ovog rada je statistička analiza financijskih izvješća društva s ograničenom odgovornošću HŽ Putnički prijevoz (u daljnjem tekstu HŽ PP) u odabranom vremenskom razdoblju od 2013. do 2016. godine. Analizom financijskih izvješća će se opisati kretanja u poslovanju poduzeća tokom odabranog razdoblja. U teorijskom dijelu rada će se spomenuti povijest HŽ-a, te će se objasniti pojmovi i definicije za lakše razumijevanje rada. S druge strane, u empirijskom dijelu rada će se statističkom obradom prikazati podaci o kretanjima pojedinih pokazatelja promatranog poduzeća tijekom odabranog razdoblja. Također će se horizontalnom i vertikalnom analizom prikazati promjene i struktura financijskih izvješća. Sve nabrojeno se provodi u svrhu procjene uspješnosti poslovanja HŽ PP-a.

1.3. Ciljevi istraživanja

Temeljni cilj istraživanja u ovom radu je statistička analiza uspješnosti poslovanja promatranog poduzeća analizom financijskih izvješća. Ostali, jednako važni ciljevi su: provođenje horizontalne i vertikalne analize, kao i analize putem pokazatelja da bi se ukazalo na moguće smjernice unapređenja poslovanja u svim njegovim segmentima.

1.4. Istraživačke hipoteze

Potrebno je razlikovati znanstvene i statističke hipoteze. Znanstvene hipoteze predstavljaju nagađanje, naslućivanje i pretpostavke koje motiviraju istraživača. Iz znanstvene hipoteze, tj. hipoteze istraživača (koja je najčešće afirmativna) izvodi se statistička hipoteza. Statističke hipoteze postavljaju se na način da mogu biti vrednovane statističko – analitičkim postupcima. Testiranje hipoteza je statistički postupak kojim se određuje je li i koliko

pouzđano raspolođivi podaci iz reprezentativnog uzorka podupiru pretpostavljenu pretpostavku.¹

U ovom radu se postavljaju sljedeće hipoteze:

H1: Odabrani pokazatelji poslovanja ukazuju na uspješnost poslovanja HŽ PP u promatranom razdoblju

H2: HŽ PP u promatranom razdoblju bilježi profitabilnost poslovanja

H3: U promatranom razdoblju je HŽ PP proširenje željezničke mreže s više od 20% financijskih sredstava sufinancirao iz EU fondova.

1.5. Metode istraživanja

U svrhu analize financijskih izvještaja HŽ PP-a koristit će se različite metode istraživanja. *Statističke metode* će se koristiti za prikaz i analizu prikupljenih podataka o poslovanju HŽ PP-a tijekom promatranog razdoblja. *Metodom sinteze* će se jednostavni podaci sastavljati u složene, te će dati uvid u opće stanje. Pri donošenju zaključaka o postavljenim hipotezama pomoći će *metoda indukcije*. Poslovanje HŽ PP-a će se *metodom komparacije* usporediti tijekom promatranog razdoblja. Pri upoznavanju s osnovnim pojmovima koji će se koristiti u radu će pomoći *metoda deskripcije*.

1.6. Doprinos istraživanja

Doprinos istraživanja se ogleda u rezultatima analize financijskih izvješća HŽ PP-a koji pružaju realnu i objektivnu sliku poslovanja poduzeća tijekom promatranog razdoblja. Cilj svakog poduzeća je maksimalizacija profita i minimalizacija troškova, te će se provedbom analize utvrditi ostvaruje li HŽ PP ovaj cilj. Doprinos istraživanja je, također, dati menadžerima, dioničarima, investitorima i potencijalnim investitorima uvid u poslovanje

¹ Pivac, S. (2010): Statističke metode (predavanja, diplomski studij, kolegij „Statističke metode“), e-nastavni materijal, Split, str. 121.

poduzeća, te na temelju tih informacija mogu donositi sve važne poslovne odluke vezane za promatrano poduzeće.

1.7. Struktura diplomskog rada

Diplomski rad koncipiran je u šest poglavlja u kojima se putem definiranja cilja i svrhe istraživanja, provođenjem statističke analize financijskih izvješća i opsežnom interpretacijom rezultata dolazi do zaključka.

Prvi dio će biti uvod i sastojat će se od definiranja problema i predmeta istraživanja, ciljeva istraživanja i postavljanja hipoteza istraživanja. Zatim će biti riječ o metodama, te doprinosu istraživanja.

U drugom dijelu će biti predstavljen HŽ PP, njegova povijest, poslovanje i grana u kojoj posluje.

Treći dio će biti posvećen statistici, statističkim analizama i metodama.

Četvrti dio će se baviti statističkom analizom financijskih izvješća. Izvršit će se horizontalna i vertikalna analiza, te analiza putem pokazatelja.

Petim dijelom će se prikazati podaci dobiveni statističkom analizom financijskih izvješća HŽ PP-a.

Šesti dio će sadržavati opći zaključak o poslovanju HŽ PP-a dobiven provedbom teorijskog i empirijskog statističkog istraživanja financijskih izvješća tijekom promatranog razdoblja.

Na kraju rada su sažetak, korištena literatura, te popis tablica, grafikona i slika.

2. PREDSTAVLJANJE PODUZEĆA „HŽ Putnički prijevoz“

2.1. Povijest poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“

Hrvatske željeznice su osnovane 1990. godine iz bivše JŽ („Jugoslavenske željeznice“) Zagrebačke Divizije. Vozni park je inicijalno bio onaj zatečen u vrijeme raspada Jugoslavije. S vremenom je moderniziran, a trenutačno se vrši daljnja modernizacija.

Prva željeznička dionica na području današnje Republike Hrvatske sagrađena je 1860. u Međimurju: željeznička pruga iz mađarske Nagykanizse preko Čakovca i Kotribe vodila je dalje prema Pragerskom u Sloveniji. Vrijedi napomenuti da je ta pruga – premda je samo manji njen dio prolazio preko hrvatskog područja (Međimurje je u vrijeme izgradnje pruge bilo dio Hrvatske, da bi u siječnju 1861. godine odlukom Beča bilo priključeno Ugarskoj) izgrađena svega 35 godina nakon prve europske željezničke pruge, koja je 1825. godine bila uspostavljena između gradova Stockton i Darlington u Engleskoj. Pruge koje su povezivale Rijeku, najznačajniju luku na području Hrvatske, s Trstom (te dalje s Bečom), te sa Zagrebom (i dalje s Budimpeštom) puštene su u promet 1873. godine.²

Hrvatski sabor je na sjednici 15. prosinca 2005. godine donio Zakon o podjeli trgovačkog društva HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o. Zakon je propisao podjelu HŽ - a na četiri pravno samostalna društva s ograničenom odgovornošću zasebnih djelatnosti:

- upravljanje, održavanje i izgradnju željezničke infrastrukture
- prijevoz putnika
- prijevoz tereta
- vuča vlakova.

Također, propisana je krovna organizacija HŽ – Holding d.o.o. koja upravlja vlasničkim udjelima novoosnovanih društava, a jedini vlasnik je Republika Hrvatska.

² Hrvatske željeznice, [Internet], raspoloživo na:

https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatske_%C5%BEeljeznice#Povijest [11.04.2018.]

Vlada 06. srpnja 2006. godine usvaja odluku o podjeli trgovačkog društva HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o. kojom se određuje:

- vrijednost temeljnog kapitala
- predmet poslovanja
- tijela društava i način njihovog imenovanja
- način ostvarivanja interesa Republike Hrvatske u skupštinama društva
- podjela imovine i raspored svih 14.032 radnika HŽ – a na nova društva – svi radnici prenose svoje ugovore o radu sa HŽ – a na nova društva.

20. srpnja 2006. godine donesena je odluka o osnivanju trgovačkih društava:

- HŽ Infrastruktura, d.o.o., za upravljanje, održavanje i izgradnju željezničke infrastrukture
- HŽ Putnički prijevoz, d.o.o., odgovornost za prijevoz putnika
- HŽ Cargo, d.o.o., za prijevoz tereta
- HŽ Vuča vlakova, d.o.o., za vuču vlakova,

te odluka o osnivanju krovnog društva HŽ – Holding d.o.o.

2.2. Osnovni podaci o poduzeću „HŽ Putnički prijevoz“

HŽ PP je društvo s ograničenom odgovornošću za prijevoz putnika sa sjedištem u Zagrebu čiji je osnivač i jedini član Republika Hrvatska.

Djelatnost HŽ PP - a u prvom redu jest obavljanje javnog prijevoza putnika u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prijevozu. Pod time se podrazumijeva povezivanje željeznicom gradskih središta i lokalnih sredina u Hrvatskoj s metropolskim i drugim gradskim središtima u Europi te masovan prijevoz putnika unutar većih gradova i prigradskih područja.

Povezivanje županijskih/regionalnih središta međusobno, kao i s lokalnim sredinama (manji gradovi i općine) na cijelom području HŽ – ove mreže vlakovima visokog prometnoga i komercijalnog ranga, formirajući na taj način usluge prilagođene poslovnim putnicima s

težištem na vrijeme putovanja i pružanje dodatnih usluga u skladu s potrebama korisnika u pojedinom segmentu.³

2.2.1. Upravljačka struktura poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“⁴

Uprava:

- mr. sc. Željko Ukić, dipl. ing., predsjednik Uprave
- Mladen Lugarić, mag. ing. stroj., član Uprave
- Damir Rubčić, dipl. ing., član Uprave.

Nadzorni odbor:

- Dalibor Petrović, predstavnik radnika.

Revizorski odbor:

- Marijan Drempetić
- Gordana Miljković.

Skupština Društva:

- Ministar nadležan za promet.

³ HŽ PP, Osnovni podaci, [Internet], raspoloživo na:

<http://www.hzpp.hr/o-nama?m=302&mp=324&r=294> [11.04.2018.]

⁴ HŽ PP, Struktura, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/struktura?m=303&mp=324&r=294> [11.04.2018.]

2.2.2. Misija i vizija poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“⁵

MISIJA HŽ PP – a:

Prijevoz putnikâ pružanjem kvalitetne i pouzdane te ekonomski i ekološki prihvatljive usluge u gradsko-prigradskom, lokalno–regionalnom te međunarodnom i unutarnjem daljinskom prijevozu suvremenim mobilnim kapacitetima.

VIZIJA HŽ PP – a:

Postati vodeće prijevozničko poduzeće u Hrvatskoj usmjereno na masovan i kvalitetan željeznički prijevoz putnika, u skladu s tržišnim načelima, vodeći se pritom vlasnikovim interesima i štiteći ih, a na zadovoljstvo korisnika prijevozne usluge i radnika.

2.3. Društva u vlasništvu poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“

HŽ PP ima tri društva u svom vlasništvu, od čega su dva u 100 – postotnom vlasništvu dok je jedno u 77 – postotnom vlasništvu.

Društva u 100 – postotnom vlasništvu HŽ PP - a d.o.o. (tvrtke kćeri) jesu:

- Tvornica željezničkih vozila Gredelj d.o.o. u stečaju sa sjedištem u Zagrebu. Osnovana je 1894. godine kao glavna radionica Mađarskih državnih željeznica za popravak i glavni pregled parnih lokomotiva. Bave se projektiranjem i proizvodnjom novih vrsta tračnih vozila, kao i rekonstrukcijom modernizacijom, te održavanjem svih vrsta tračnih vozila.
- Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu. Osnovano je 2003. godine kao samostalno društvo – kćer Hrvatskih željeznica sa ciljem održavanja željezničkih vozila u Republici Hrvatskoj. Pruža usluge održavanja elektro i diesel

⁵ HŽ PP, Misija i vizija, [Internet], raspoloživo na:

<http://www.hzpp.hr/misija-i-vizija?m=298&mp=325&r=294> [15.04.2018]

lokomotiva, elektro i diesel motornih vlakova, čišćenje i njegu željezničkih vozila, usluge intervencije na prugama RH s pomoćnim vlakovima.

Društvo u 77 – postotnom vlasništvu HŽ PP - a:

- Proizvodnja – Regeneracija d.o.o. u stečaju sa sjedištem u Zagrebu. Bavi se recikliranjem tekstilnih materijala i izradom izolacija, te zaštitnih podnih obloga. Njihovom upotrebom se pojednostavljuje i ubrzava proces gradnje, te se povećava energetska učinkovitost objekta.

2.4. EU projekti u kojima sudjeluje poduzeće „HŽ Putnički prijevoz“

HŽ PP ima četiri EU projekta, i to su:

- Inter – Connect
- CONNECT2CE
- RUMOBIL
- Rail4SEE.

U nastavku će se ukratko opisati svaki projekt.

2.4.1. Inter – Connect⁶

Inter – Connect je međunarodni strateški projekt koji je nastavak projekta Rail4SEE, a temelji se na prikupljanju podataka o integriranom prijevozu na jadransko – jonskom području (s naglaskom na „zelene“ načine prijevoza – željeznica i prijevoz morem), izradi platforme za okupljanje ključnih dionika, izradi akcijskih planova i strategija, sklapanje sporazuma o suradnji i namjerama, izradi smjernica tj. nacрта za suradnju dionika i poboljšanje mobilnosti u regiji.

⁶ HŽ PP, Inter - Connect, [Internet], raspoloživo na:

<http://www.hzpp.hr/inter-connect-o-projektu?p=8521&r=294&mp=8522> [15.04.2018.]

HŽ PP sudjeluje u pisanju i pripremi projektne ideje te će sudjelovati kao projektni partner iz RH. Namjerava se baviti konkretnim istraživanjem povezanosti željeznicom gradova iz zaleđa (Ljubljana, Zagreb, Sarajevo) s Jadranskim lukama te nadalje s Grčkim lukama. Navedeno se također odnosi i na ostale gradove u RH koji gravitiraju većim središtima kao što su Zagreb, Split i Rijeka. HŽ PP namjerava istražiti načine i mogućnosti zelenog prijevoza - željeznica-brod. Danas to sve ide preko talijanskih luka, bilo teretni promet, bilo putnički (cruiseri ili trajekti), a RH je na određeni način zapostavljena.

Između ostalog, rezultat će biti Studija koja će ispitati mogućnosti povezivanja zaleđa s Jadranskim lukama, a u konačnici i s Grčkim lukama. Ista će pridonijeti razvoju turizma i razvitku ekološki prihvatljivih „zelenih“ načina prijevoza.

2.4.2. CONNECT2CE⁷

Projekt CONNECT2CE teži svladavanju prepreka koje onemogućuju teritorijalnu suradnju u smislu regionalne, periferne i prekogranične suradnje prijevoznih poduzeća prema i od glavnih regionalnih/nacionalnih EU prometnih mreža i čvorišta.

Ideja za projekt nastala je na temelju dugogodišnjeg fenomena urbanizacije, kao posljedica iseljavanja ljudi iz ruralnih područja odnosno depopulacijom stanovništva nastali su izazovi u organizaciji efikasnog prijevoza što ujedno i pridonosi negativnom trendu smanjivanja potreba javnog prijevoza u ruralnim područjima i u konačnici ukidanju usluga javnog prijevoza.

CONNECT2CE želi poboljšati kvalitativno i kvantitativno razumijevanje te podići razinu svjesnosti trenutne i buduće potrebe za uslugama regionalnog javnog prijevoza u središnjoj

⁷ HŽ PP, CONNECT2CE, [Internet], raspoloživo na:

<http://www.hzpp.hr/o-projektu-2?p=7968&r=294&mp=7969> [15.04.2018.]

Europi te ustupiti projektnim partnerima, nadležnim tijelima i regionalnim javnim prijevoznicima alate i vještine kojima će unaprijediti svoje prijevozne politike.

Projektom će se unaprijediti učinkovito planiranje prijevoznih kapaciteta javnog prijevoznog sektora u središnjoj Europi da bi se udovoljilo perifernoj i prekograničnoj potražnji. To će se postići elaboriranjem, usklađivanjem i koordinacijom strategija, akcijskih planova i alata koji će se implementirati na regionalnoj i prekograničnoj razini kroz pilot akcije.

2.4.3. RUMOBIL⁸

HŽ PP sudjeluje u međunarodnom projektu koji se bavi mobilnošću stanovnika u ruralnim područjima Europe, pogođenim demografskim promjenama.

RUMOBIL je projekt koji se bazira na međunarodnoj suradnji javnih tijela i prijevoznih poduzeća koja se susreću sa sličnim izazovom: kako reagirati na promjene u regionalnom javnom prijevozu, nastalim demografskim promjenama u ruralnim područjima. Ovaj projekt će dionicima osigurati platformu za izmjenu znanja i iskustava, generirati nova znanja i omogućiti učenje kroz provedbu pilot-projekata te revidirati prometne politike na način da se prilagode promjenama i zahtjevima mobilnosti.

Glavni rezultati projekta su pilot-aktivnosti, izrada RUMOBIL strategije i političke odluke o primjeni iste u osam partnerskih regija putem poboljšanja prometnih planova:

- pilot-aktivnosti omogućuju testiranje inovativnih rješenja kroz period 12-18 mjeseci, s ciljem kako prometno povezati slabo naseljena područja s većim čvorištima
- RUMOBIL strategija predlaže regijama u središnjoj Europi inovativne i primjenjive pristupe javnom prijevozu – bazirano na zajednički analiziranim primjerima dobre

⁸ HŽ PP, RUMOBIL, [Internet], raspoloživo na:

<http://www.hzpp.hr/o-projektu?p=6920&r=294> [15.04.2018.]

prakse, kombiniranjem znanja svih partnera i dionika, učenjem iz pilot-aktivnosti i svježim idejama koje će generirati međunarodno natjecanje

- prijedlozi odluka o reviziji prometnih planova (strategije, masterplanovi i sl.) predstavljaju se donositeljima odluka.

Komunikacijske aktivnosti usmjerene su na osiguranje političke potpore za promjenama u prometnim planovima, čak i šire od regija u kojima će se provoditi pilot-aktivnosti.

2.4.4. Rail4SEE⁹

Projekt Rail4SEE dio je EU-ova Programa transnacionalne suradnje u JI Europi (SEETCP) koji se u suradnji sa 28 partnera iz 10 zemalja provodio od svibnja 2012. do kraja prosinca 2014. godine.

Cilj projekta je povećanje konkurentnosti i integracije implementacijom neinfrastrukturnih mjera i aktivnosti koje će pridonijeti poboljšanju željezničkog i javnog prijevoza u razvoju i integraciji 11 gradova-čvorišta, među kojima je i Zagreb.

U sklopu prioriternih projekata Strategije informatizacije poslovanja HŽ PP izradio je studiju „Putnički informacijski sustavi za poboljšanje pristupačnosti željezničkom prijevozu“, koja je definirala prioritetne kanale informiranja i smjernice s naglaskom na zagrebačko čvorište.

U sklopu aktivnosti usklađivanja voznih redova i razvoja novih usluga na gradskoj i lokalnoj razini izrađena je „Analiza regionalnih tokova putnika i usluga iz multimodalne perspektive“, kojim su definirane smjernice za razvoj javnoga putničkog prijevoza u Zagrebu, a provedena su i istraživanja na relacijama Zagreb – Beč i Zagreb – Budimpešta, temeljem kojih su predložene mjere za poboljšanje usluga.

⁹ HŽ PP, Rail4SEE, [Internet], raspoloživo na:

<http://www.hzpp.hr/rail4see?m=6764&mp=416&r=294> [15.04.2018.]

U cilju integracije prijevoznih karata provedena su istraživanja kojima su se utvrdili stavovi i preferencije korisnika javnog prijevoza u Gradu Zagrebu te je predložen koncept organizacije javnog prijevoza, politika cijena, korištenje novih tehnologija i ostalog.

Partneri projekta Rail4SEE postigli su izvrsne rezultate u formi pilot-aktivnosti za uvođenje novih usluga, usklađivanje voznih redova, informativnih kampanja i primjene informacijsko-komunikacijskih tehnologija u pružanju informacija. Uz simulacije korištenja javnog prijevoza u regiji, zajedničke aktivnosti doprinijele su osnaživanju veza između institucija i prijevoznika te učinkovitijoj međunarodnoj suradnji, koja bi trebala rezultirati dugoročnim mjerama koje će imati snažan utjecaj na razvoj javnog i željezničkog prijevoza u JI Europi.

3. STATISTIČKA ANALIZA

Statističkom analizom stječe se uvid u strukturu pojava ili procesa u vremenu i prostoru, te uvid u njihove međusobne veze i odnose. Predmet statističke analize su kvalitativna i kvantitativna obilježja promatranih pojava ili procesa obuhvaćenih statističkim skupom.¹⁰

Temeljne faze statističkog istraživanja su:

- Organizirano prikupljanje statističkih podataka
- Sređivanje, odnosno grupiranje statističkih podataka
- Tabelarno i grafičko prikazivanje statističkih podataka, te
- Statističku analizu i interpretaciju rezultata provedene analize.¹¹

Prva faza statističke analize je prikupljanje statističkih podataka čiji je cilj upoznavanje s elementima pojedinog statističkog skupa. Zatim se grupiranjem statističkih podataka razvrstavaju elementi statističkog skupa u grupe prema prethodno utvrđenim kriterijima. Treća faza je tabelarno i grafičko prikazivanje statističkih podataka čiji je cilj rezultate prethodnih faza prikazati na jasan, jednostavan i pregledan način.

3.1. Pojam statistike¹²

Statistika je posebna znanstvena disciplina koja u svrhu realizacije postavljenih ciljeva istraživanja na organiziran način prikuplja, odabire, grupira, prezentira i vrši analizu informacija ili podataka, te interpretira rezultate provedene analize.

¹⁰ Rozga, A., Grčić, B. (2009): Poslovna statistika, EFST, Split, str. 4.

¹¹ Rozga, A., Grčić, B. (2009): Poslovna statistika, EFST, Split, str. 13.

¹² Pivac, S. (2010): Statističke metode (predavanja, diplomski studij, kolegij „Statističke metode“), e-nastavni materijal, Split, str. 11.

Statistika se kao znanstvena disciplina može podijeliti na:

- deskriptivnu statistiku
- inferencijalnu statistiku.

Deskriptivna ili opisna statistika temelji se na potpunom obuhvatu statističkog skupa, čiju masu podataka organizirano prikuplja, odabire, grupira, prezentira i interpretira dobivene rezultate analize. Na taj način se, izračunavanjem različitih karakteristika statističkog skupa, sirova statistička građa svodi na lakše razumljivu i jednostavniju formu. Ako se statističke metode i tehnike primjenjuju na čitav statistički skup, dakle ako su istraživanjem obuhvaćeni svi elementi skupa oni tvore statističku populaciju.

Inferencijalna statistika temelji se na dijelu (uzorku) jedinica izabranih iz cjelovitog statističkog skupa, pomoću kojeg se uz primjenu odgovarajućih statističkih metoda i tehnika donose zaključci o čitavom statističkom skupu. Uvijek je prisutan odgovarajući stupanj rizika kada se koriste rezultati iz uzorka, za kojeg je poželjno da bude izabran na slučajnan način i da bude reprezentativan. Inferencijalna statistika pripada skupini induktivnih metoda, kojima se izvode zaključci polazeći od posebnoga prema općem.

Predmet proučavanja statistike su određene zakonitosti koje se javljaju u masovnim pojavama. Zadaća statistike je da uoči zakonitosti u masovnim i slučajnim pojavama, te da ih iskaže brojčano.

Masovne pojave su skupine istovrsnih elemenata, koji imaju jedno ili više zajedničkih svojstava. Takvu skupinu nazivamo statističkom masom ili statističkim skupom. Statistički skup potrebno je definirati pojmovno, prostorno i vremenski.

Pojmovno odrediti statistički skup podrazumijeva odrediti pojam ili svojstvo svakog elementa promatranog skupa.

Prostorno odrediti statistički skup znači odrediti prostor na koji se odnosi ili kojemu pripadaju elementi statističkog skupa.

Vremenski odrediti statistički skup znači odrediti vremenski trenutak ili razdoblje kojim će se obuhvatiti svi elementi koji ulaze u statistički skup.

3.2. Izabrane metode statističke analize

U uvodu rada su postavljene tri hipoteze. Testiranje hipoteze je statistički postupak kojim se određuje je li i koliko pouzdano raspoloživi podaci iz reprezentativnog uzorka podupiru pretpostavljenu pretpostavku.¹³

Nulta hipoteza, H_0 (eng. Null hypothesis) pretpostavka je o izostanku efekta, tj. da ne postoji razlika među uzorcima u promatranoj populaciji. Ta početna hipoteza je u stvari ona pretpostavka koja se testira, tj. hipoteza da nema razlike (eng. hypothesis of no difference). Postavlja se najčešće u svrhu odbacivanja.

Alternativna hipoteza, H_1 (eng. alternative hypothesis) vrijedi ako nulhipoteza nije istinita. Ona se najčešće direktno odnosi na teorijsku pretpostavku koja se želi istražiti, tj. može reći da alternativna hipoteza ustvari hipoteza istraživača.

Kada se ne može unaprijed sa sigurnošću odrediti smjer neke razlike, a ona postoji, primjenjuje se dvosmjerni test (eng. two – tailed test). Jednosmjerni test (eng. one – tailed test) primjenjuje se kada je smjer razlike specificiran u alternativnoj hipotezi (H_1).

S obzirom da se zaključivanje provodi na temelju informacija o uzorku, moguće je pogriješiti i donijeti krivi zaključak. Veličina signifikantnosti ili značajnosti testa α je u literaturi poznata kao Greška tipa I, odnosno kao vjerojatnost da se odbaci nulta hipoteza premda je ona istinita. U praktičnim istraživanjima se najčešće uzima da je $\alpha = 5\%$.

Greška tipa II (β) predstavlja vjerojatnost da se prihvati nulta hipoteza premda ona nije istinita. Ako je nulta hipoteza istinita Greška tipa II postaje $1 - \alpha$. Snaga testa ($1 - \beta$) je vjerojatnost da se ne prihvati lažna nulta hipoteza.¹⁴

¹³ Pivac, S. (2010): Statističke metode (predavanja, diplomski studij, kolegij „Statističke metode“), e-nastavni materijal, Split, str. 121.

4. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Glavni izvor informacija o poslovanju tvrtke su financijska izvješća. Informacije koje sadrže izvješća su informacije o prošlim aktivnostima i njihovim rezultatima što analitičar/korisnik informacija treba imati na umu.

Zakonom o računovodstvu (ZOR, 1993.) određena su temeljna financijska izvješća, obveze sastavljanja, revidiranja i objavljivanja izvješća ovisno o veličini poduzeća, kao i kriteriji za određivanje veličine poduzeća – mala, srednje velika i velika.

Objavljena izvješća velikih poduzeća trebaju biti revidirana od neovisnog revizora koji jamči da su informacije iz izvješća prezentirane s razumnom objektivnošću i u skladu s važećim računovodstvenim principima.¹⁵

Financijska izvješća se moraju predati Fini za potrebe javne objave, Poreznoj upravi za potrebe utvrđivanja obveze poreza na dobit, te Hanfi za potrebe ulagača.

Poduzetnici koji su obveznici ZOR – a, sukladno postojećoj regulativi, moraju svoja financijska izvješća javno objaviti. Javna objava se realizira kroz Registar godišnjih financijskih izvješća (RGFI) koji vodi Fina.

Prema Zakonu i Pravilniku o porezu na dobit svi obveznici poreza na dobit, uz godišnju prijavu PD obrazac, moraju priložiti i dva financijska izvješća, bilancu, te račun dobiti i gubitka. Formati izvješća se razlikuju za mikro i male poduzetnike, te za srednje i velike poduzetnike. Rok za predaju PD obrasca i financijskih izvješća na Poreznu upravu je 30. travnja.

¹⁴ Pivac, S. (2010): Statističke metode (predavanja, diplomski studij, kolegij „Statističke metode“), e-nastavni materijal, Split, str. 122.

¹⁵ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment IX. dopunjeno i izmijenjeno .izdanje, RRiF plus, Zagreb, str. 423.

Formati financijskih izvješća koja se moraju dostaviti za potrebe Hanfe se razlikuju za poduzeća, kreditne institucije, osiguravajuća društva, zatvorene investicijske fondove i zatvorene investicijske fondove za ulaganja u nekretnine. Hanfi se mora dostaviti godišnje, polugodišnje i tromjesečno izvješće.

Korisnici financijskih izvješća se dijele na dvije skupine, na interne i eksterne korisnike. Interni korisnici su menadžment poduzeća i zaposlenici. Dok su eksterni korisnici dioničari, investitori, kreditori, poslovni partneri, banke i ostale financijske institucije, državni organi, revizori, javnost, itd.

4.1. Temeljna financijska izvješća

Temeljna financijska izvješća u Hrvatskoj prema ZOR – u su:

1. Bilanca
2. Račun dobiti i gubitka
3. Izvještaj o novčanom toku
4. Izvještaj o promjenama kapitala
5. Bilješke uz financijska izvješća

4.1.1. Bilanca

Bilanca je sustavni prikaz imovine, kapitala i obveza na određeni datum (najčešće 31.12.). Daje prikaz financijske pozicije tvrtke na određeni datum. Sastoji se od dva dijela: aktiva (imovina poduzeća) i pasiva (obveze i kapital). Osnovno obilježje bilance je bilančna ravnoteža:

$$\begin{aligned} \text{AKTIVA} &= \text{PASIVA} \\ \text{IMOVINA} &= \text{OBVEZE} + \text{KAPITAL} \\ \text{KAPITAL} &= \text{IMOVINA} - \text{OBVEZE} \end{aligned}$$

Tablica 1. Bilanca

AKTIVA	PASIVA
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A) KAPITAL I REZERVE
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	II. KAPITALNE REZERVE
II. MATERIJALNA IMOVINA	III. REZERVE IZ DOBITI
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE
IV. POTRAŽIVNJA	V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	VI. DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	VII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES
I. ZALIHE	B) REZERVIRANJA
II. POTRAŽIVANJA	C) DUGOROČNE OBVEZE
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	D) KRATKOROČNE OBVEZE
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	F) UKUPNO PASIVA
E) UKUPNO AKTIVA	G) IZVANBILANČNI ZAPISI
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	

Izvor: izrada autorice

Imovna je resurs kojim subjekt raspolaže kao rezultat prošlih događaja i iz kojih očekuje priljev budućih ekonomskih koristi u poduzeće.

Imovina se prema funkciji i roku trajanja dijeli na:

- dugotrajnu imovina
- kratkotrajnu imovina.

Dugotrajna imovina je imovina koja će se pretvoriti u novac u razdoblju dužem od godine dana odnosno koja se neće utrošiti u jednom poslovnom ciklusu. Dijeli se na:

- nematerijalnu imovinu
- materijalnu imovinu
- financijsku imovinu
- dugoročna potraživanja.

Kratkotrajna imovina je imovina koja će se pretvoriti u novac u razdoblju kraćem od godine dana odnosno koja će se utrošiti u jednom poslovnom ciklusu. Dijeli se na:

- zalihe
- potraživanja
- financijsku imovinu
- novac.

Izvori imovine odnosno pasiva pokazuju na koji je način imovina poduzeća financirana. Izvori financiranja mogu biti vlastiti i tuđi izvori. Pasiva bilance se sastoji od kapitala (vlastiti izvori) i obveza (tuđi izvori).

Kapital je vlastiti izvor financiranja. Vlastiti kapital predstavlja trajni kapital – kapital koji su osigurali vlasnici, uvećan za neraspodijeljene (zadržane) dobitke od trenutka osnivanja poduzeća.¹⁶ Kapital se dijeli na:

- uplaćeni kapital koji obuhvaća upisni temeljni kapital (dionice po nominalnoj vrijednosti) i kapitalne rezerve (premije na emitirane dionice)
- zarađeni kapital koji obuhvaća rezerve iz dobiti, revalorizacijske rezerve, zadržanu dobit, te dobit tekuće godine.

Obveze su tuđi izvori financiranja. Obveza je sadašnji dug poduzeća proizašao iz prošlih događaja, te se za njegovo podmirenje očekuje odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi. Prema ročnosti se obveze dijele na:

¹⁶ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment IX. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRiF plus, Zagreb, str. 426.

- dugoročne obveze
- kratkoročne obveze.

Prema MRS – u 1 kriteriji po kojima subjekt razvrstava obveze u kratkoročne obveze su:

- očekuje da će obvezu podmiriti u redovitom tijeku svog poslovnog ciklusa
- obvezu drži prvenstveno zbog trgovanja
- podmirenje obveze dopijeva unutar 12 mjeseci nakon kraja razdoblja
- nema bezuvjetno pravo odgoditi podmirenje obveze za najmanje 12 mjeseci nakon izvještajnog razdoblja.

Subjekt je dužan sve drug obveze klasificirati kao dugoročne obveze.

Bilančne promjene nastaju utjecajem knjigovodstvenih događaja na bilancu. Postoje četiri vrste bilančnih promjena, a to su.

- centripetalne
- centrifugalne
- koncentrične
- periferijske.

Centripetalne promjene nastaju kao posljedica povećanja imovine i obveza. Nastaju promjene u kvantitativnom i kvalitativnom smislu odnosno promjena vrijednosti i strukture bilance. Centrifugalne promjene nastaju kao posljedica smanjenja imovine i obveza. Nastaju promjene u kvantitativnom i kvalitativnom smislu odnosno promjena vrijednosti i strukture bilance. Koncentrične promjene nastaju kao posljedica povećanja jedne vrste imovine uz smanjenje druge vrste. Nastaju promjene u strukturi imovine. Periferijske promjene nastaju kao posljedica promjena u strukturi pasive (kvalitativna promjena). Nastaju promjene unutar izvora imovine.

4.1.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je prikaz prihoda, rashoda i financijskog rezultata u određenom vremenskom razdoblju. Pokazuje profitabilnost poslovanja tvrtke tijekom nekog vremenskog razdoblja.

Prihodi se prema ZOR – u dijele na:

- poslovne prihode,
- prihode od financiranja i
- izvanredne prihode,

pri čemu prve dvije vrste prihoda čine prihode iz redovitog poslovanja.

Rashodi se dijele na:

- poslovne rashode,
- financijske rashode i
- izvanredne rashode,

pri čemu prve dvije vrste rashoda čine rashode iz redovitog poslovanja.¹⁷

Cilj izrade računa dobiti i gubitka je utvrđivanje uspješnosti poslovanja.

¹⁷ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment IX. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRiF plus, Zagreb, str. 427.

Tablica 2. Račun dobiti i gubitka

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
I.	POSLOVNI PRIHODI
II.	POSLOVNI RASHODI
III.	FINANCIJSKI PRIHODI
IV.	FINANCIJSKI RASHODI
V.	UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA
VI.	UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA
VII.	IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI
VIII.	IZVANREDNI - OSTALI RASHODI
IX.	UKUPNI PRIHODI (I. + III. + V. + VII.)
X.	UKUPNI RASHODI (II. + IV. + VI. + VIII.)
XI.	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (IX. - X.)
XII.	POREZ NA DOBIT
XIII.	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (XI. - XII.)

Izvor: izrada autorice

4.1.3. Izvještaj o novčanom toku

Regulativno uređenje izvještaja o novčanom toku značajno varira među zemljama. Postoji određeni broj država u kojima još uvijek nije zakonski regulirano sastavljanje i objavljivanje izvještaja o novčanom toku. Nacionalni računovodstveni standardi utemeljeni su na Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja/Međunarodnim računovodstvenim standardima ili su utemeljeni na Američkim računovodstvenim standardima. Anglo – saksonski regulativni okvir je, za razliku od kontinentalnog regulativnog okvira, više orijentiran potrebama ulagača.

U anglo – saksonskim računovodstvenim sustavima se primjenjuju Standardi financijskog računovodstva koje donosi Odbor za standarde financijskog računovodstva. Standard 95 – Izvještaj o novčanom toku je mjerodavan za sastavljanje i prezentiranje izvještaja o novčanom

toku. Standard 95 novčane tokove klasificira na tokove od poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti. Precizno definira investicijske i financijske aktivnosti, te zahtijeva njihovo objavljivanje u bruto iznosima. Dok se novčanim tokovima iz poslovnih aktivnosti smatraju sve aktivnosti koje ne pripadaju u investicijske ili financijske aktivnosti. Standard sugerira primjenu izravne metode prilikom iskazivanja novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti, ali također dopušta i korištenje neizravne metode. Neovisno o korištenoj metodi, Standard zahtijeva dodatno objavljivanje preračuna iz neto dobiti u novčani tok od poslovnih aktivnosti.

U kontinentalnim računovodstvenim sustavima se primjenjuju Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde. Po uzoru na Standard 95, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je sastavio i objavio Međunarodni računovodstveni standard 7 – Izvještaj o novčanim tokovima koji je mjerodavan za sastavljanje i prezentiranje izvještaja o novčanom toku. Prema MRS – 7 se novčani tokovi od poslovnih aktivnosti prikazuju primjenom izravne ili neizravne metode, a glavne stavke investicijskih i financijskih aktivnost se moraju odvojeno iskazati.

Prema odluci Odbora za standarde financijskog izvještavanja objavljuju se Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, te ih za financijsko izvještavanje primjenjuju mali i srednji poduzetnici. U Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja postoje samo kratke upute o sastavljanju izvještaja HSFI 1 – Financijski izvještaji.

Cilj sastavljanja izvještaja o novčanom toku je pružanje podataka o novčanim priljevima i odljevima, te kako bi se osigurale informacije o uspješnosti poduzeća u upravljanju novčanim sredstvima.

Oblik i sadržaj izvještaja o novčanom toku je zakonski propisan, te poduzeća novčane tokove moraju klasificirati po vrstama aktivnosti. Razlikuju se poslovne, investicijske i financijske aktivnosti. Poduzeća mogu birati između izravne i neizravne metode za iskazivanje novčanih tokova od poslovnih aktivnosti, dok se novčani tokovi od investicijskih i financijskih aktivnosti uvijek iskazuju izravnom metodom.

Poduzeća većinom sastavljaju izvještaje primjenom neizravne metode jer ona zahtijeva manje vremena i novca. Dok s druge strane, korisnici izvještaja preferiraju izvještaj sastavljen primjenom izravne metode zbog detaljnijeg uvida u pojedine poslovne aktivnosti.

Sličnost izravne i neizravne metode je u tome što polazište u izradi čine određene pozicije iz računa dobiti i gubitka, a rezultat se iskazuje kao neto novčani tok. Dok je glavna razlika između metoda to što izravna metoda iskazuje zasebno novčane priljeve i odljeve, a neizravna metoda nije. Također, izravna metoda daje informacije o prirodi primitaka i izdataka prema strukturi aktivnosti, dok neizravna metoda pokazuje koliko se neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti razlikuje od mjerenja uspješnosti tvrtke kroz kategoriju dobiti prije oporezivanja. Unatoč navedenim razlikama, ne može se smatrati da je jedna metoda bolja od druge.

Izravna metoda (još se naziva neposredna ili direktna metoda) iskazivanja poslovnih aktivnosti zahtijeva zasebno iskazivanje glavnih stavki bruto novčanih priljeva i odljeva.

Neto novčani tok od poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti izračunava se kao razlika između svih stavki novčanih primitaka i novčanih izdataka. Neto novčani tok može biti pozitivan ili negativan.

Izravna metoda ima svoje prednosti i nedostatke. Prednosti su što izravna metoda prikazuje cjelokupni iznos novčanih priljeva i odljeva od poslovnih aktivnosti, te što osigurava informaciju o naplaćenju prodaji. Dok je glavni nedostatak izravne metode veći troškovi pripreme izvještaja nego kod primjene neizravne metode.

Tablica 3. Izravna metoda sastavljanja izvještaja o novčanom toku

IZRAVNA METODA
NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
1. Novčani primici od kupaca
2. Novčani primici od tantijema, naknada, premija i sl.
3. Novčani primici od osiguranja za naknadu šteta
4. Novčani primici s osnove povrata poreza
5. Novčani izdaci dobavljačima
6. Novčani izdaci za zaposlene
7. Novčani izdaci za osiguranje za naknade šteta
8. Ostali novčani primici i izdaci
I. Novac iz poslovanja
9. Novčani izdaci za kamate
10. Plaćeni porez na dobit
A) NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
2. Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata
3. Novčani primici od kamata
4. Novčani primici od dividendi
5. Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga
6. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti
II. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
2. Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata
3. Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje
4. Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac
5. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti
III. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti
B) NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI

Nastavak tablice 3. na sljedećoj stranici.

Nastavak tablice 3. Izravna metoda sastavljanja izvještaja o novčanom toku

NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI
1. Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala
2. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata
3. Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi
4. Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti
IV. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi
3. Novčani izdaci za financijski najam
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti
V. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti
C) NETO NOVČANI TOK OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI
1. Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima
D) NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA
E) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA
F) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA

Izvor: izrada autorice

Neizravna metoda (još se naziva indirektna metoda ili metoda izravnjanja) se temelji na kategoriji neto dobiti ili gubitka kao aproksimaciji novčanog toka iz poslovnih aktivnosti.

Neizravna metoda također ima svoje prednosti i nedostatke. Osnovna prednost neizravne metode je što izračun novčanog toka od poslovnih aktivnosti preračunavanjem iz kategorije neto dobiti jasnije ukazuje na povezanost i razlike između ekonomskih aktivnosti poduzeća iskazanih kroz neto dobit sa stvaranjem i apsorpcijom novca. Također, primjena neizravne metode prilikom izrade izvještaja zahtijeva manje troškova nego kod primjene izravne metode. Glavni nedostatak primjene neizravne metode je nemogućnost usporedbe novčanih priljeva i odljeva od poslovnih aktivnosti s prihodima i rashodima iz kojih su nastali.

Tablica 4. Neizravna metoda sastavljanja izvještaja o novčanom toku

NEIZRAVNA METODA
NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
1. Dobit prije oporezivanja
2. Usklađenja:
a. Amortizacija
b. Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
c. Dobici i gubici od prodaje, nerealizirani dobici i gubici i vrijednosna usklađenja financijske imovine
d. Prihodi od kamata i dividendi
e. Rashodi od kamata
f. Rezerviranja
g. Tečajne razlike (nerealizirane)
h. Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke i gubitke
I. Povećanje ili smanjenje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu
3. Promjene u radnom kapitalu
a. Povećanje ili smanjenje kratkoročnih obveza
b. Povećanje ili smanjenje kratkoročnih potraživanja
c. Povećanje ili smanjenje zaliha
d. Ostala povećanja ili smanjenja radanog kapitala
II. Novac iz poslovanja
4. Novčani izdaci za kamate
5. Plaćeni porez na dobit
A) NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
2. Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata
3. Novčani primici od kamata
4. Novčani primici od dividendi
5. Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga

Nastavak tablice 4. na sljedećoj stranici.

Nastavak tablice 4. Neizravna metoda sastavljanja izvještaja o novčanom toku

6. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti
II. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
2. Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata
3. Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje
4. Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac
5. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti
III. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti
B) NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
1. Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala
2. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata
3. Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi
4. Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti
IV. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi
3. Novčani izdaci za financijski najam
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti
V. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti
C) NETO NOVČANI TOK OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
1. Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima
D) NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA
E) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA
F) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA

Izvor: izrada autorice

4.1.4. Izvještaj o promjenama kapitala¹⁸

Izvještaj o promjeni vlasničke glavnice čini sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja. Pokazuju se promjene koje su se na glavnici dogodile između dva obračunska razdoblja, odnosno promjene u kapitalu koje su se dogodile između tekuće i prethodne godine ukazuju na povećanje ili smanjenje kapitala u promatranom razdoblju. Stoga je ovaj izvještaj povezan s bilancom i računom dobiti i gubitka.

Ovaj izvještaj prikazuje promjene kapitala nastale na svim dijelovima kapitala. Promjene u kapitalu mogu biti višestruke, ali kvaliteta tih promjena nije ista. Npr. nije ista kvaliteta ako se kapital povećao kao rezultat pozitivnog financijskog rezultata ili je posljedica povećanja kapitala revalorizacija.

U ovom se izvještaju posebno moraju iskazati sljedeće pozicije:

- dobit ili gubitak razdoblja
- sve stavke prihoda ili rashoda, dobiti i gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznos
- učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka
- dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi
- iznos zadržane dobiti ili gubitka na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja
- usklađenja svake druge pozicije kapitala, kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja uz posebno, pojedinačno prikazivanje takvih promjena

Najznačajnija promjena u kapitalu proizlazi iz zadržane dobiti. Iznos zadržane dobiti povećava se sa stvaranjem dobiti, a smanjuje se za iznos ostvarenog gubitka te za iznos

¹⁸ Knjigovodstveni savjeti (2016): Izvještaj o novčanom toku i promjeni vlasničke glavnice, [Internet], raspoloživo na: <http://recupero.com.hr/blog-objava/financijski-izvjestaj-izvjestaj-o-novcanom-toku-izvjestaj-o-promjeni-vlasnicke-glavnice/> [05.05.2018.]

dividendi. Ponekad se prikazuje u skraćenoj formi, a sve ostale informacije o promjenama kapitala se onda prikazuju u bilješkama uz financijska izvješća.

4.1.5. Bilješke uz financijska izvješća

Bilješke uz financijska izvješća predstavljaju detaljniju dopunu i razradu podataka iz bilance, računa dobiti i gubitka i izvješća o novčanom tijeku.¹⁹

Bilješke se izrađuju na temelju sastavljenih izvještaja, te se sastoje od:

- osnovni podaci o društvu – puni naziv društva, adresa, djelatnost, itd.
- značajne računovodstvene politike – metode, načela i postupci koji su korišteni prilikom sastavljanja financijskih izvješća
- pojašnjenja pojedinih pozicija financijskih izvješća.

Sadrže podatke, detalje i upute za korisnike financijskih izvješća. Budući da temeljna financijska izvješća trebaju biti jasna i pregledna, detaljni podaci i informacije se trebaju prikazati u bilješkama. Sastavljaju u slobodnoj formi, te moraju biti jasne i pregledne.

¹⁹ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment IX. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRiF plus, Zagreb, str. 434.

4.2. Analiza financijskih izvješća

Svrha analize financijskih izvješća je procjena trenda, veličine, dinamike i rizičnosti budućih gotovinskih tijekova tvrtke.²⁰ Analiza se provodi različitim analitičkim instrumentima i postupcima kojima se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u informacije važne za odlučivanje i upravljanje poduzećem.

4.2.1. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza je usporedni prikaz apsolutnih svota najvažnijih pozicija bilance i računa dobiti i gubitka i promjena tih svota tijekom vremena (za više uzastopnih godišnjih izvješća).²¹

Analiza se provodi na način da se bazna godina uspoređuje s baznim indeksima. Također je moguće uspoređivati tekuće godine s prethodnima na temelju verižnih indeksa. Kod analize uspješnosti poduzeća češće se primjenjuju bazni indeksi, dok se kod forenzične analize češće primjenjuju verižni indeksi.

Polazni korak za sastavljanje komparativnog izvještaja o novčanim tokovima i provedbu horizontalne analize je određivanje bazne godine. Zatim se računa apsolutni iznos promjene vrijednosti svake pozicije po razdobljima. Nakon toga se računa postotna promjena svake pozicije po razdobljima, te se na kraju interpretiraju dobiveni rezultati što je najvažniji dio analize.

Svrha horizontalne analize je utvrđivanje kako su se pojedini novčani tokovi kretali kroz promatrana razdoblja, te je li došlo do značajnijih odstupanja.

²⁰ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment IX. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRiF plus, Zagreb, str. 435.

²¹ Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb, str. 93.

4.2.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza daje uvid u strukturu izvješća. Uspoređuju se pojedine pozicije iz financijskih izvješća s povezanim pozicijama u istom izvješću. Analitička sredstva koja se koriste u analizi su strukturalna financijska izvješća.

Polazni korak u sastavljanju strukturalnog izvješća o novčanim tokovima i provedbi vertikalne analize je određivanje bazne vrijednosti. Zatim se računa postotna promjena svake pozicije u strukturi, te se interpretiraju dobiveni rezultati.

Vertikalna analiza daje informacije o zastupljenosti pojedine vrste novčanih tokova, odnosno prikazuje glavne izvore novca i novčanih ekvivalenta.

4.3. Analiza putem pokazatelja

Analiza putem pokazatelja je jedna od najčešće korištenih analiza financijskih izvješća. Ona predstavlja prvu fazu financijske analize. Povezivanjem stavki iz jednog i/ili dvaju izvješća, odnosno knjigovodstvenih i/ili tržišnih podataka, ona pokazuje povezanost između računa u financijskim izvješćima te omogućuje vrednovanje financijskog stanja i poslovanja tvrtke.

Ovu analizu moguće je vršiti preko niza pokazatelja koji se svrstavaju u skupine prema tome koji segment financijskog stanja/performance poslovanja poduzeća analiziraju. Budući da su moguća preklapanja informacija koja nam pružaju pokazatelji, potrebno je biti selektivan u njihovoj primjeni i odabrati pokazatelje koji imaju najveći potencijal objašnjenja.²²

Financijski pokazatelji koje razlikujemo su:

- pokazatelji likvidnosti
- pokazatelji zaduženosti
- pokazatelji profitabilnosti
- pokazatelji aktivnosti
- pokazatelji ekonomičnosti
- pokazatelji investiranja.

U nastavku rada će bit riječ o prva tri pokazatelja.

²² Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment IX. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRiF plus, Zagreb, str. 441.

4.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća u kontekstu sposobnosti podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza.²³

Razlikujemo tradicionalne pokazatelje likvidnosti i novčane pokazatelje likvidnosti.

U tradicionalne pokazatelje likvidnosti spadaju:

- Tekući odnos ili koeficijent tekuće likvidnosti – ukazuje na sposobnost poduzeća da iz tekuće aktive podmiri tekuće obveze. Kontrolna mjera pokazatelja je 2,00. Vrijednost između 1,00 i 2,00 ukazuje na upitnu likvidnost poduzeća, dok vrijednost manja od 1,00 pretpostavlja nesposobnost poduzeća u podmirivanju obveza.
- Brzi odnos ili koeficijent ubrzane likvidnosti - ukazuje na sposobnost poduzeća da iz brze aktive podmiri tekuće obveze. Kontrolna mjera pokazatelja je 1,00.
- Radno raspoloživi kapital ili radni kapital – ukazuje na sposobnost poduzeća da iz tekuće aktive podmiri tekuće obveze i iznenadne novčane izdatke. Kontrolna mjera pokazatelja je 1,00. Ako je vrijednost veća od 1,00 znači da poduzeća pokriva svoj poslovni ciklus. Ako je vrijednost manja od 1,00 znači da poduzeće ne pokriva svoj poslovni ciklus i da mu je likvidnost ugrožena.
- Odnos tekuće i ukupne aktive – analizira strukturu imovine poduzeća. Kontrolna mjera pokazatelja je 0,5.

U novčane pokazatelje likvidnosti spadaju:

- Odnos novčanog toka – ukazuje na sposobnost poduzeća da svojim redovnim poslovanjem podmiri kratkoročne obveze. Kontrolna mjera je 0,4, odnosno 40%.
- Pokazatelj pokrića kritičnih potreba - ukazuje na sposobnost poduzeća da podmiri dospjele obveze i obveze prema vlasnicima iz novčanog toka ostvarenog poslovnim aktivnostima. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je vrijednost pokazatelja što veća.

²³ Žager, K., Sačar, I. M., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.248

- Odnos slobodnog novčanog toka 1 i operativnog novčanog toka – pokazuje koliko novčanog toka od poslovne aktivnosti ostaje u poduzeću za ulaganje u dugotrajnu imovinu, te otplatu duga i isplatu vlasnicima. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je što veći iznos pokazatelja.
- Odnos slobodnog novčanog toka 2 i operativnog novčanog toka – pokazuje koliko novčanog toka od poslovne aktivnosti ostaje u poduzeću za otplatu duga i isplatu dividendi vlasnicima. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je što veći iznos pokazatelja.

4.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti koriste se za procjenu financijskog rizika tvrtke.²⁴

Razlikujemo tradicionalne pokazatelje zaduženosti i novčane pokazatelje zaduženosti.

U tradicionalne pokazatelje zaduženosti spadaju:

- Stupanj zaduženosti – ukazuje na sposobnost poduzeća da podmiri dospjele dužničke obveze. Kontrolna mjera je 0,5, odnosno 50%.
- Odnos pokrića kamata - ukazuje na sposobnost poduzeća da plati cijenu pozajmljenog kapitala iskazanu kroz trošak kamate. Kontrolna mjera je minimalno 3,0.
- Koeficijent financijske stabilnosti – pokazuje uolikoj mjeri je dugotrajna imovina uvećana za zalihe pokrivena iz dugoročnih izvora financiranja. Kontrolna mjera iznosi 1,00.

²⁴ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment IX. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRiF plus, Zagreb, str. 448.

U novčane pokazatelje zaduženosti spadaju:

- Novčani odnos pokrića duga - ukazuje na sposobnost poduzeća u generiranju pozitivnih novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti s izdacima za proširenje kapaciteta i servisiranje duga. Kontrolna mjera iznosi 1,00.
- Novčani odnos pokrića kamata - ukazuje na sposobnost poduzeća da plati cijenu pozajmljenog kapitala iskazanu kroz trošak kamate. Nema kontrolnu mjeru, ali je bolje da je vrijednost pokazatelja što veća.
- Pokazatelj financijske snage – pokazuje za koliko godina poduzeće može pokriti sve svoje obveze slobodnim novcem. Kontrolna mjera je 1,00. Ako je pokazatelj točno 1,00 poduzeću je potrebno točno 5 godina da podmiri sve svoje obveze. Ako je pokazatelj manji od 1,00 poduzeću je potrebno manje od 5 godina da podmiri sve svoje obveze. Ako je pokazatelj veći od 1,00 poduzeću je potrebno više 5 godina da podmiri sve svoje obveze.

4.3.3. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti izražavaju snagu zarade tvrtke, odnosno pokazuju ukupni efekt likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom na mogućnost ostvarenja profita.²⁵

Razlikujemo tradicionalne pokazatelje profitabilnosti i novčane pokazatelje profitabilnosti.

U tradicionalne pokazatelje profitabilnosti spadaju:

- Povrat na imovinu (ROA) – mjeri sposobnost menadžmenta u učinkovitom korištenju imovine poduzeća za ostvarivanje dobiti. Bolje je da je pokazatelj što veći.
- Povrat na korišteni vlastiti kapital (ROE) – pokazuje koliko je vlastitog kapitala potrebno za ostvarenje neto dobiti. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je pokazatelj što veći.

²⁵ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment IX. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRiF plus, Zagreb, str. 450.

- Profitna marža (ROS) – pokazuje koliko poduzeće ostvaruje dobiti po jedinici prihoda. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je pokazatelj što veći.

U novčane pokazatelje profitabilnosti spadaju:

- Gotovinski povrat na imovinu (CROA) – ukazuje na sposobnost imovine u generiranju novčanih tijekova iz poslovnih aktivnosti. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je pokazatelj što veći.
- Gotovinski povrat na vlastiti kapital (CROE) – pokazuje koliko poduzeće ostvaruje novčanog toka iz poslovnih aktivnosti po jedinici kapitala. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je pokazatelj što veći.
- Gotovinska profitna marža (CROS) – pokazuje koliko novčanog tijeka iz poslovnih aktivnosti ostvaruje poduzeće po jedinici prihoda od prodaje. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je pokazatelj što veći.
- Kvaliteta dobiti (EQ) – ukazuje na sposobnost poduzeća da kontinuirano osigurava novac svojim redovnim poslovanjem. Kontrolna mjera je 1,00. Što je vrijednost pokazatelja manja to je kvaliteta dobiti lošija jer ukazuje na postojanje obračunskih veličina.

5. STATISTIČKA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA POSLOVANJA „HŽ Putnički prijevoz“ U RAZDOBLJU OD 2013. – 2016. GODINE

U ovom dijelu rada prikazati će se horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobit i gubitka HŽ PP – a u razdoblju od 2013. – 2016. godine, te analiza poslovanja poduzeća u promatranom razdoblju pomoću odabranih pokazatelja.

5.1. Analiza bilance poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“

U sljedećim tablicama 5. i 6. će se prikazati aktiva i pasiva poduzeća HŽ PP za razdoblje od 2013. – 2016. godine na temelju kojih će se napraviti horizontalna i vertikalna analiza.

Tablica 5. Bilanca HŽ PP – a (aktiva) od 2013. – 2016. godine

BILANCA	GODINA			
AKTIVA	2013.	2014.	2015.	2016.
Nematerijalna imovina	7.734.317	5.569.378	4.676.000	4.375.000
Materijalna imovina	1.415.276.164	1.521.058.238	1.903.966.000	1.941.424.000
Financijska imovina	158.057.591	166.174.054	56.887.000	61.798.000
DUGOTRAJNA IMOVINA	1.581.068.072	1.692.801.670	1.965.529.000	2.007.597.000
Zalihe	56.853.857	31.643.476	5.972.000	4.950.000
Potraživanja	84.459.033	62.180.141	77.923.000	39.973.000
Financijska imovina	24.087.146	107.288	117.271.000	90.109.000
Novac u banci i blagajni	9.346.742	25.588.132	25.120.000	52.525.000
KRATKOTRAJNA IMOVINA	174.746.778	119.519.037	229.795.000	191.091.000
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	3.533.916	10.056.173	3.500.000	3.534.000

Nastavak tablice 5. na sljedećoj stranici.

Nastavak tablice 5. Bilanca HŽ PP – a (aktiva) od 2013. – 2016. godine

UKUPNO AKTIVA	1.759.348.766	1.822.376.880	2.195.324.000	2.198.688.000
IZVANBILANČNI ZAPISI	290.902.182	295.535.944	289.186.000	291.309.000

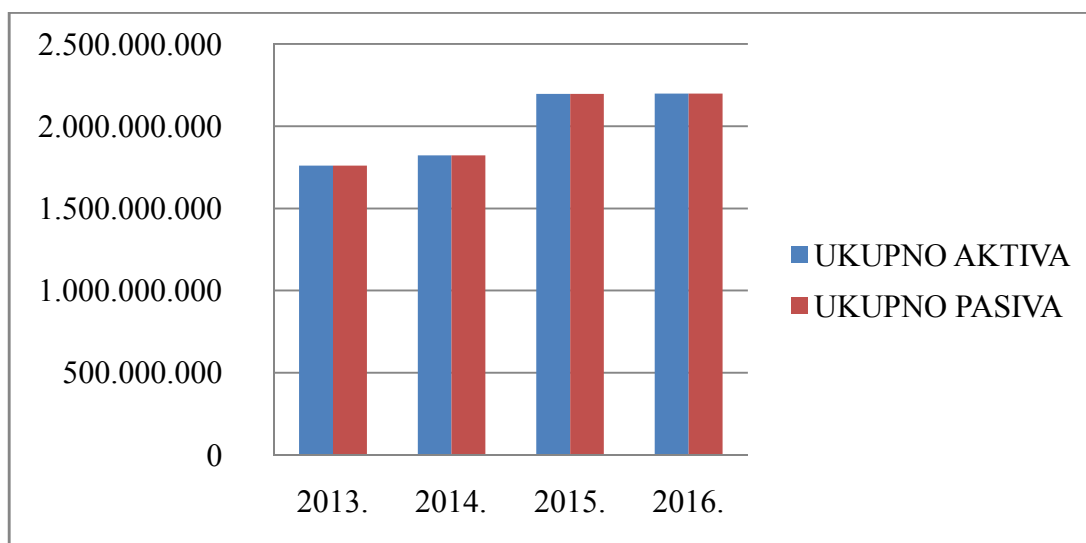
Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Tablica 6. Bilanca HŽ PP – a (pasiva) od 2013. – 2016. godine

BILANCA	GODINA			
PASIVA	2013.	2014.	2015.	2016.
Temeljni (upisani) kapital	569.011.500	75.627.300	75.627.000	872.367.000
Kapitalne rezerve	273	375	0	0
Preneseni gubitak	-415.966.657	0	-108.758.000	-102.010.000
Dobit/gubitak poslovne godine	-362.203.695	2.995.551	2.496.000	184.000
KAPITAL I REZERVE	-209.158.579	78.623.226	-30.635.000	770.541.000
Rezerviranja	146.155.175	118.277.240	116.493.000	104.662.000
Dugoročne obveze	688.735.677	681.316.316	277.630.000	369.879.000
Kratkoročne obveze	232.875.443	156.615.168	1.831.836.000	953.606.000
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	900.741.050	787.544.930	747.258.000	694.698.000
UKUPNO PASIVA	1.759.348.766	1.822.376.880	2.195.324.000	2.198.688.000
IZVANBILANČNI ZAPISI	290.902.182	295.535.944	289.186.000	291.309.000

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Grafikon 1. Kretanje ukupne aktive i pasive HŽ PP – a u razdoblju od 2013. – 2016. godine

Izvor: Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Na grafikonu 1. se može vidjeti kretanje aktive i pasive HŽ PP – a u razdoblju od 2013. – 2016. godine. Može se uočiti pozitivan trend aktive i pasive poduzeća u promatranom razdoblju. U 2014. poduzeće bilježi blagi porast u odnosu na 2013. Dok se 2015. događa veći rast, te 2016. ponovno bilježi blagi porast aktive i pasive poduzeća.

5.1.1. Horizontalna analiza bilance

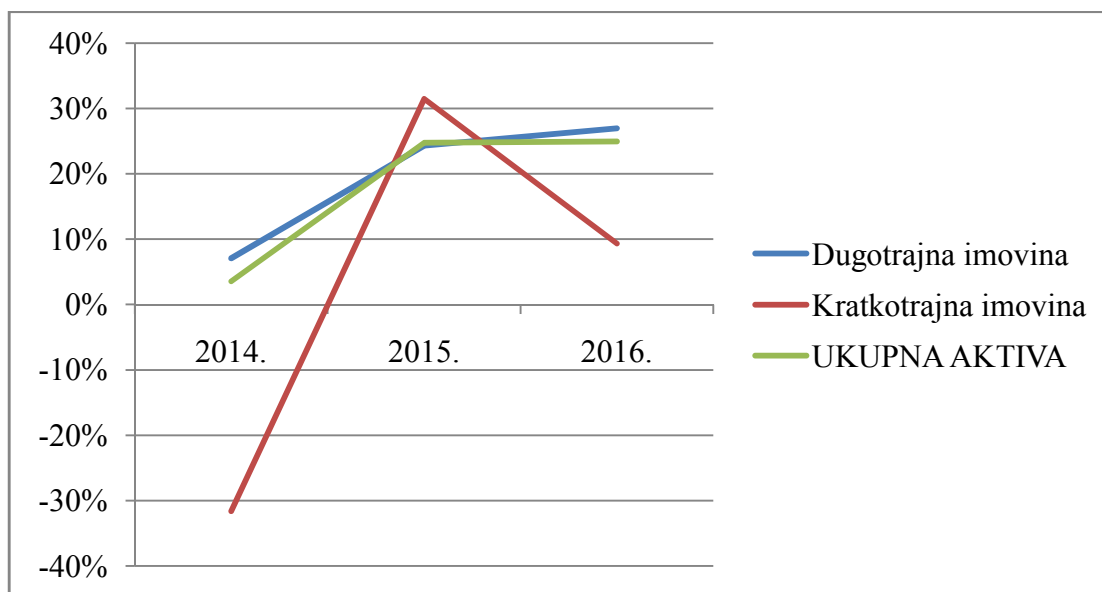
Horizontalnom analizom prikazat će se tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija financijskih izvješća u razdoblju od 2013. – 2016. godine. Analiza je napravljena uspoređivanjem tekuće s baznom 2013. godinom. Analiza ukazuje kakva je uspješnost i sigurnost poslovanja HŽ PP – a. U sljedećoj tablici je prikazana horizontalna analiza bilance poduzeća HŽ PP od 2014. – 2016. godine.

Tablica 7. Horizontalna analiza bilance HŽ PP – a od 2014. – 2016. godine

STAVKE	GODINA					
	2014.		2015.		2016.	
Dugotrajna imovina	111.733.598	7%	384.460.928	24%	426.528.928	27%
Kratkotrajna imovina	-55.227.741	-32%	55.048.222	32%	16.344.222	9%
UKUPNA AKTIVA	63.028.114	4%	435.975.234	25%	439.339.234	25%
Kapital i rezerve	287.781.805	-138%	178.523.579	-85%	979.699.579	-468%
Dugoročne obveze	-7.419.361	-1%	-411.105.677	-60%	-318.856.677	-46%
Kratkoročne obveze	-76.260.275	-33%	1.598.960.557	687%	720.730.557	309%
UKUPNA PASIVA	63.028.114	4%	435.975.234	25%	439.339.234	25%

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Grafikon 2. Postotne promjene dugotrajne i kratkotrajne imovine, te ukupne aktive HŽ PP – a u razdoblju od 2014. – 2016. godine

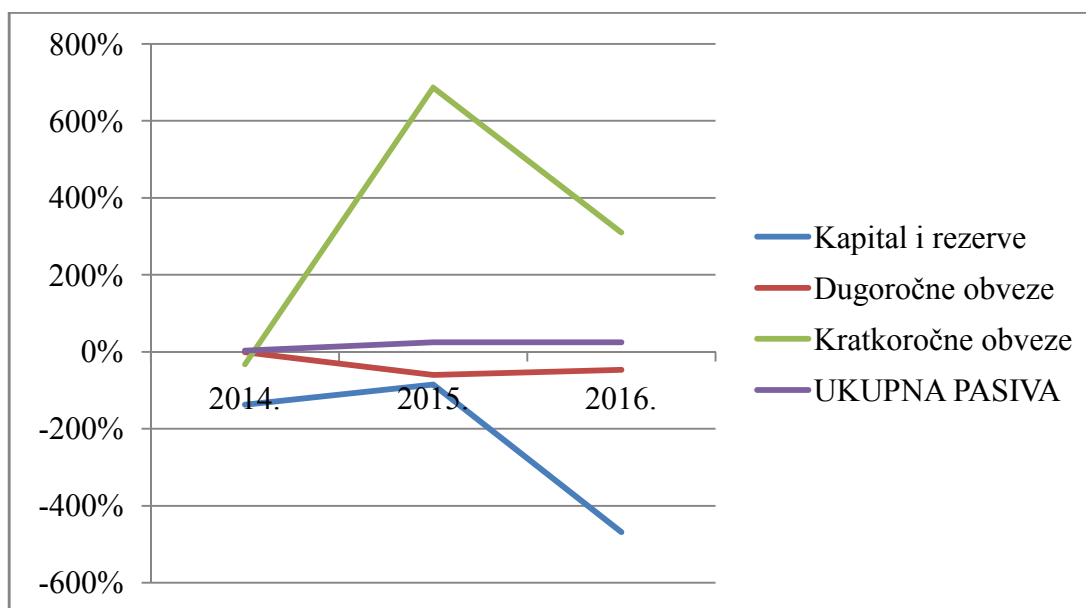

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Grafikon 2. prikazuje promjene dugotrajne i kratkotrajne imovine, te ukupne aktive u promatranom razdoblju. Dugotrajna imovina u cijelom promatranom razdoblju ostvaruje rast, najveći rast je ostvarila u 2016. godini (27% je viša u odnosu na baznu 2013. godinu). Kratkotrajna imovina je najveći rast ostvarila u 2015. godini (32% je viša u odnosu na baznu 2013. godinu), te nakon toga bilježi nagli pad (9% u odnosu na baznu 2013. godinu). Ukupna

aktiva također u cijelom promatranom razdoblju ostvaruje rast, najveći rast je ostvarila u 2015. godini koji ostaje jednak i u 2016. godini (25% je viša u odnosu na baznu 2013. godinu).

Grafikon 3. Postotne promjene kapitala i rezervi, dugoročnih i kratkoročnih obveza, te ukupne pasive HŽ PP – a u razdoblju od 2014. – 2016. godine

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Grafikon 3. prikazuje promjene kapitala i rezervi, dugoročnih i kratkoročnih obveza, te ukupne pasive u promatranom razdoblju. Kapital i rezerve u 2015. godini bilježe slabi rast iako su još uvijek niže u odnosu na baznu 2013. godinu (85% su manje u odnosu na baznu 2013. godinu), te već sljedeće godine bilježe nagli pad (468% su manje u odnosu na baznu 2013. godinu). Dugoročne obveze osciliraju tijekom promatranog razdoblja. Najveći pad bilježe u 2015. godini (60% su manje u odnosu na baznu 2013. godinu), te sljedeće godine bilježe rast (46% su manje u odnosu na baznu 2013. godinu). Kratkoročne obveze najveći rast su ostvarile u 2015. godini (687% su veće u odnosu na baznu 2013. godinu), te već sljedeće godine bilježe nagli pad (309% su veće u odnosu na baznu 2013. godinu). Ukupna pasiva u cijelom promatranom razdoblju ostvaruje rast, najveći rast je ostvarila u 2015. godini koji ostaje jednak i u 2016. godini (25% je viša u odnosu na baznu 2013. godinu).

5.1.2. Vertikalna analiza bilance

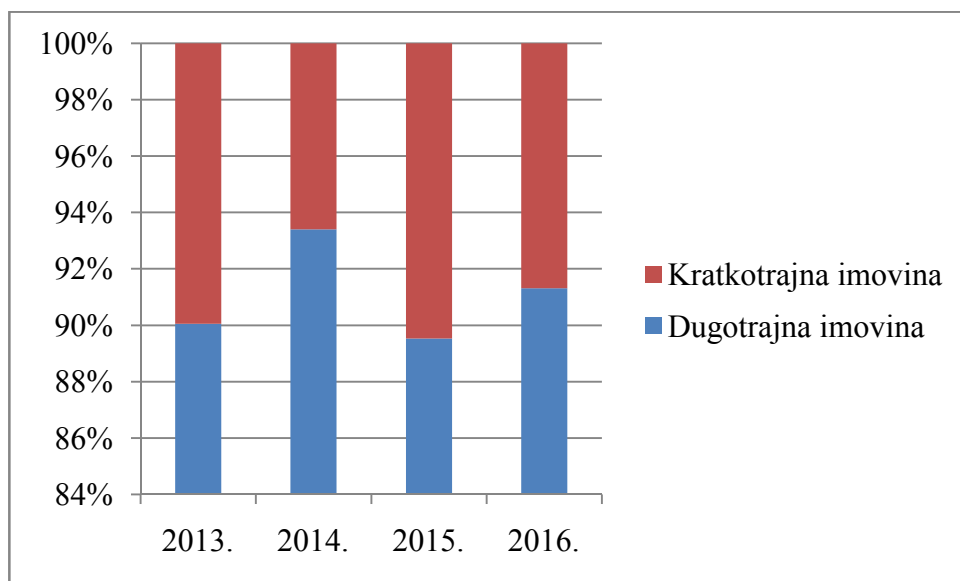
Vertikalna analiza pokazuje kako se struktura aktive i pasive mijenjala tijekom promatranog razdoblja. Analiza se provodi unutar razdoblja od jedne godine, te se pojedine komponente stavljaju u odnos s aktivom odnosno pasivom. U sljedećoj tablici je prikazana vertikalna analiza bilance poduzeća HŽ PP od 2013. – 2016. godine.

Tablica 8. Vertikalna analiza bilance HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine

STAVKE	GODINA			
	2013.	2014.	2015.	2016.
Dugotrajna imovina	90%	93%	90%	91%
Kratkotrajna imovina	10%	7%	10%	9%
UKUPNA AKTIVA	100%	100%	100%	100%
Kapital i rezerve	-12%	4%	-1%	35%
Dugoročne obveze	39%	37%	13%	17%
Kratkoročne obveze	13%	9%	83%	43%
UKUPNA PASIVA	100%	100%	100%	100%

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

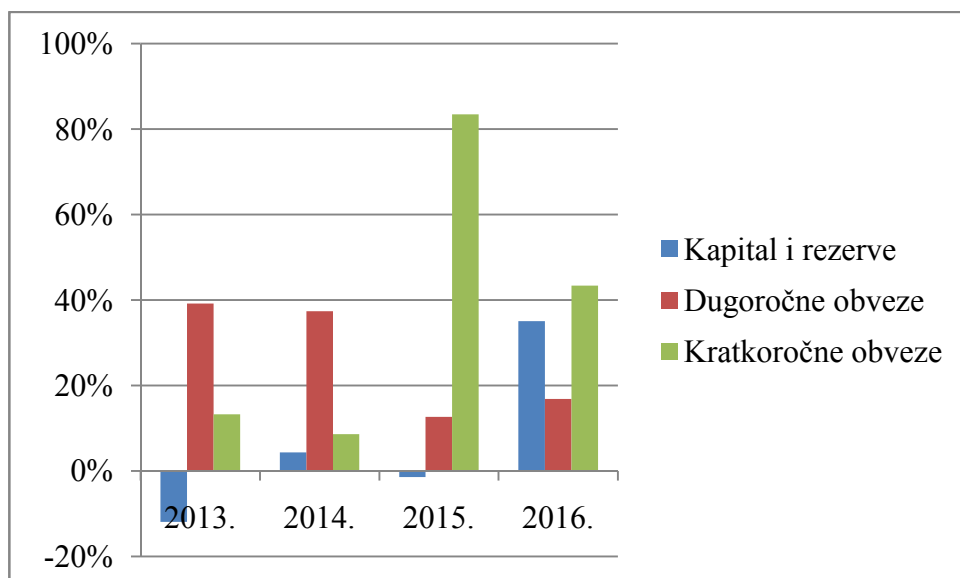
Grafikon 4. Udio dugotrajne i kratkotrajne imovine u aktivi poduzeća HŽ PP – a u razdoblju od 2013. – 2016. godine

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Primjećuje se da dugotrajna imovina dominira u aktivi poduzeća koja najveći udio ima u 2014. godini (93%). Kratkotrajna imovina najveći udio ima u 2013. i 2015. godini (10%).

Grafikon 5. Udio kapitala i rezervi, te dugoročnih i kratkoročnih obveza u pasivi poduzeća HŽ PP – a u razdoblju od 2013. – 2016. godine

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Udio kapitala i rezervi u pasivi poduzeća oscilira tijekom promatranog razdoblja, te najveći udio ostvaruju u 2016. godini (35%). Udio dugoročnih obveza raste u 2014. godini i iznosi 37%, te sljedeće godine naglo pada na 13%, dok u 2016. godini raste na 17%. Udio kratkoročnih obveza oscilira tijekom promatranog razdoblja, te najveći udio ostvaruje 2015. godine (83%), dok sljedeće godine bilježi nagli pad na 43%.

5.2. Analiza računa dobiti i gubitka poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“

U sljedećoj tablici 7. će se prikazati račun dobiti i gubitka poduzeća HŽ PP za razdoblje od 2013. – 2016. godine, te će se na temelju nje napraviti horizontalna i vertikalna analiza.

Tablica 9. Račun dobiti i gubitka HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine

RDG	GODINA			
	2013.	2014.	2015.	2016.
Poslovni prihodi	872.368.184	990.540.823	908.549.000	844.904.000
Poslovni rashodi	-1.171.434.803	-967.882.909	-882.389.000	-831.537.000
Financijski prihodi	3.491.260	10.232.271	16.653.000	12.737.000
Financijski rashodi	-66.628.336	-29.894.634	-40.317.000	-25.920.000
UKUPNI PRIHODI	875.859.444	1.000.773.094	925.202.000	857.641.000
UKUPNI RASHODI	-1.238.063.139	-997.777.543	-922.706.000	-857.457.000
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-362.203.695	2.995.551	2.496.000	187.000
DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	-362.203.695	2.995.551	2.496.000	187.000

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

5.2.1. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

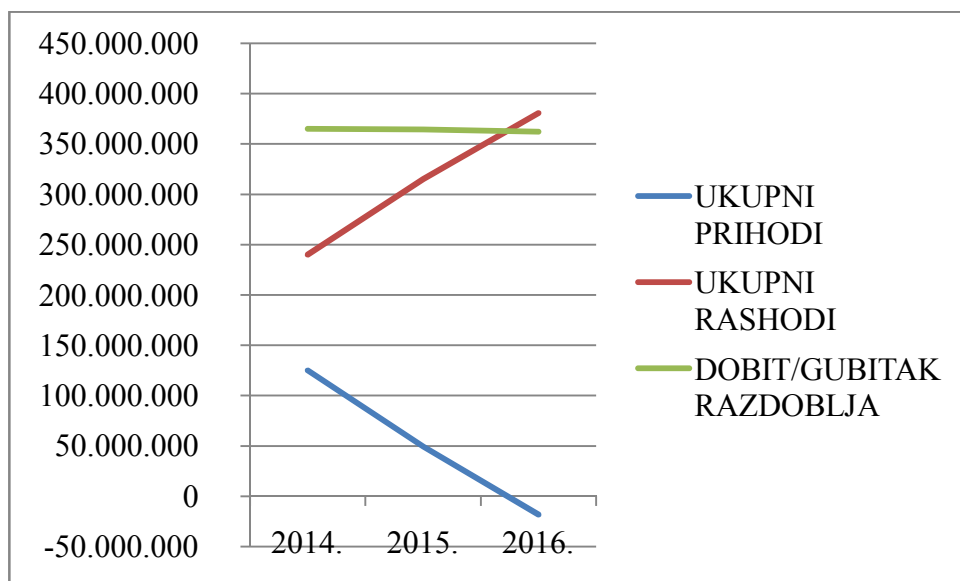
U sljedećoj tablici je prikazana horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća HŽ PP od 2014. – 2016. godine.

Tablica 10. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka HŽ PP – a od 2014. – 2016. godine

STAVKA	GODINA					
	2014.		2015.		2016.	
Poslovni prihodi	118.172.639	14%	36.180.816	4%	-27.464.184	-3%
Poslovni rashodi	203.551.894	-17%	289.045.803	-25%	339.897.803	-29%
Financijski prihodi	6.741.011	193%	13.161.740	377%	9.245.740	265%
Financijski rashodi	36.733.702	-55%	26.311.336	-39%	40.708.336	-61%
UKUPNI PRIHODI	124.913.650	14%	49.342.556	6%	-18.218.444	-2%
UKUPNI RASHODI	240.285.596	-19%	315.357.139	-25%	380.606.139	-31%
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	365.199.246	-101%	364.699.695	-101%	362.390.695	-100%
DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	365.199.246	-101%	364.699.695	-101%	362.390.695	-100%

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Grafikon 6. Kretanje apsolutnih promjena ukupnih prihoda i rashoda, te dobiti/gubitka razdoblja poduzeća HŽ PP u razdoblju od 2014. – 2015. godine

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Grafikon 6. prikazuje promjene ukupnih prihoda i rashoda, te dobiti/gubitka razdoblja u promatranom razdoblju. Ukupni prihodi imaju negativan trend, najveći pad su ostvarili u 2016. godini (2% su manji u odnosu na baznu 2013. godinu). Ukupni rashodi imaju pozitivan trend, najveći rast su ostvarili u 2016. godini (31% su manji u odnosu na baznu 2013. godinu). Poduzeće u sve tri promatrane godine ostvaruje dobitak. Najveći dobitak ostvaruje u 2014. godini kada apsolutna promjena iznosi 365 milijuna kuna.

5.2.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

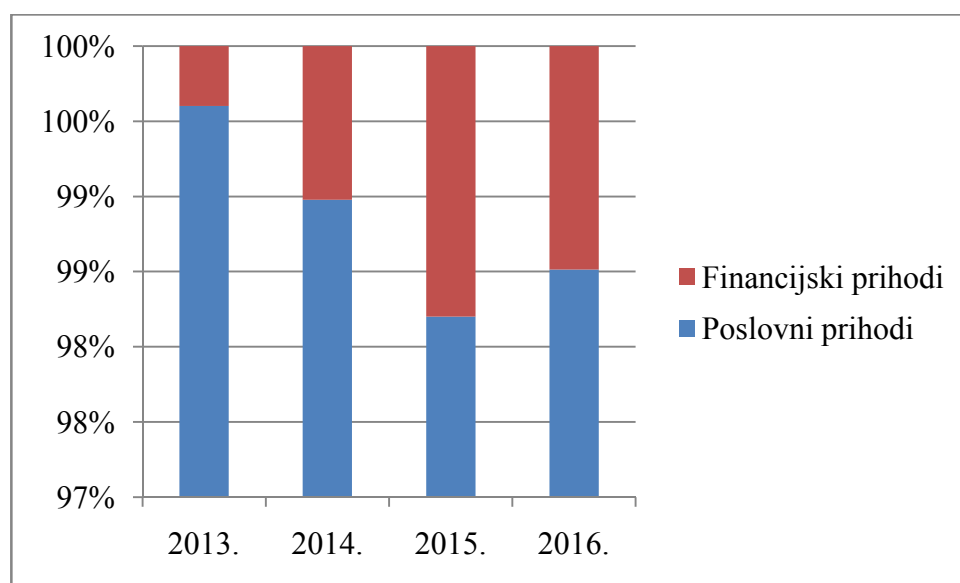
U sljedećoj tablici je prikazana vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća HŽ PP od 2014. – 2016. godine.

Tablica 11. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine

STAVKA	GODINA			
	2013.	2014.	2015.	2016.
Poslovni prihodi	99,60%	98,98%	98,20%	98,51%
Financijski prihodi	0,40%	1,02%	1,80%	1,49%
UKUPNI PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Poslovni rashodi	94,62%	97,00%	95,63%	96,98%
Financijski rashodi	5,38%	3,00%	4,37%	3,02%
UKUPNI RASHODI	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

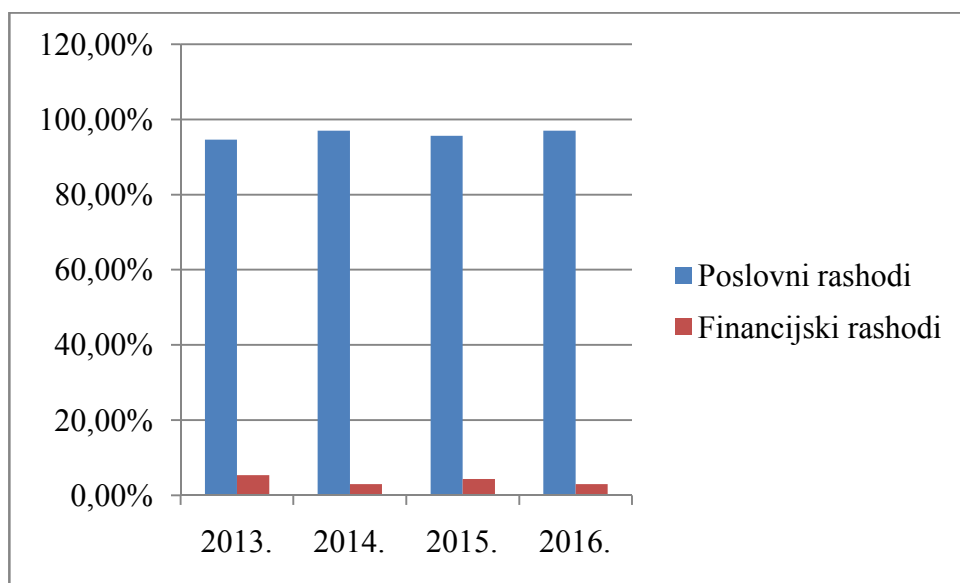
Grafikon 7. Udio poslovnih i financijskih prihoda u ukupnim prihodima poduzeća HŽ PP – a u razdoblju od 2014. – 2016. godine

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Primjećuje se da poslovni prihodi dominiraju u ukupnim prihodima poduzeća koji najveći udio imaju u 2013. godini (99,60%). Financijski prihodi najveći udio imaju u 2015. godini (1,80%).

Grafikon 8. Udio poslovnih i financijskih rashoda u ukupnim rashodima poduzeća HŽ PP – a u razdoblju od 2014. – 2016. godine

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Primjećuje se da poslovni rashodi dominiraju u ukupnim rashodima poduzeća koji najveći udio imaju u 2014. godini (97%). Financijski rashodi najveći udio imaju u 2013. godini (5,38%).

5.3. Analiza putem pokazatelja poduzeća „HŽ Putnički prijevoz“

U nastavku rada će se prikazati pokazatelji likvidnosti, zaduženosti i profitabilnosti promatranog poduzeća za razdoblje od 2013. – 2016. godine. Za izračun pokazatelja osnova su bilanca, račun dobiti i gubitka, te izvješće o novčanom toku.

5.3.1. Pokazatelji likvidnosti

U sljedećoj tablici su prikazani pokazatelji likvidnosti poduzeća HŽ PP od 2013. – 2016. godine.

Tablica 12. Pokazatelji likvidnosti HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine

STAVKA	GODINA			
	2013.	2014.	2015.	2016.
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,157	0,137	0,090	0,118
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,107	0,104	0,088	0,115
Radno raspoloživi kapital	-0,843	-0,863	-0,910	-0,882
Odnos novčanog toka	-0,119	0,080	0,081	0,028

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Koeficijent tekuće likvidnosti spada u tradicionalne pokazatelje likvidnosti te ukazuje na sposobnost poduzeća da iz tekuće aktive podmiri tekuće obveze. Kontrolna mjera pokazatelja je 2,00. Na primjeru poduzeća HŽ PP u promatranom razdoblju pokazatelj je manji od 2,00 odnosno od 1,00 što pretpostavlja nesposobnost poduzeća u podmirivanju obveza. Najveći pokazatelj je u 2013. godini i iznosi 0,157, dok je najmanji u 2015. godini i iznosi 0,090.

Koeficijent ubrzane likvidnosti spada u tradicionalne pokazatelje likvidnosti te ukazuje na sposobnost poduzeća da iz brze aktive podmiri tekuće obveze. Kontrolna mjera pokazatelja je 1,00. Na primjeru poduzeća HŽ PP u promatranom razdoblju pokazatelj je manji od 1,00 što

znači da su kratkoročne obveze veće od kratkotrajne imovine. Najveći pokazatelj je u 2016. godini i iznosi 0,115, dok je najmanji u 2015. godini i iznosi 0,088.

Radno raspoloživi kapital spada u tradicionalne pokazatelje likvidnosti te ukazuje na sposobnost poduzeća da iz tekuće aktive podmiri tekuće obveze i iznenadne novčane izdatke. Kontrolna mjera pokazatelja je 1,00. Na primjeru poduzeća HŽ PP u promatranom razdoblju pokazatelj je manji od 1,00 što znači da poduzeće ne pokriva svoj poslovni ciklus i da mu je likvidnost ugrožena. Najveći pokazatelj je u 2013. godini i iznosi -0,843, dok je najmanji u 2015. godini i iznosi -0,910.

Odnos novčanog toka spada u novčane pokazatelje likvidnosti te ukazuje na sposobnost poduzeća da svojim redovnim poslovanjem podmiri kratkoročne obveze. Kontrolna mjera je 0,4, odnosno 40%. Na primjeru poduzeća HŽ PP u promatranom razdoblju pokazatelj je manji od 0,4 što ukazuje da poduzeće svojim redovnim poslovanjem ne podmiruje kratkoročne obveze. Najveći pokazatelj je u 2015. godini i iznosi 0,081, dok je najmanji u 2013. godini i iznosi -0,119.

5.3.2. Pokazatelji zaduženosti

U sljedećoj tablici su prikazani pokazatelji zaduženosti poduzeća HŽ PP od 2013. – 2016. godine.

Tablica 13. Pokazatelji zaduženosti HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine

STAVKA	GODINA			
	2013.	2014.	2015.	2016.
Stupanj zaduženosti	1,119	0,957	1,354	0,966
Koeficijent financijske stabilnosti	0,382	0,509	0,184	0,619
Novčani odnos pokrića duga	-0,068	0,043	0,070	0,022
Pokazatelj financijske snage	-1,469	-0,593	-0,204	-0,312

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Stupanj zaduženosti spada u tradicionalne pokazatelje zaduženosti te ukazuje na sposobnost poduzeća da podmiri dospelje dužničke obveze. Poželjno je da bude 0,5, odnosno 50% ili manji. Na primjeru poduzeća HŽ PP u promatranom razdoblju pokazatelj je viši od 0,5 što ukazuje da poduzeće svojim redovnim poslovanjem ne podmiruje dospelje dužničke obveze. Najveći pokazatelj je u 2015. godini i iznosi 1,354, dok je najmanji u 2014. godini i iznosi 0,957.

Koeficijent financijske stabilnosti spada u tradicionalne pokazatelje zaduženosti te pokazuje u kolikoj mjeri je dugotrajna imovina uvećana za zalihe pokrivena iz dugoročnih izvora financiranja. Kontrolna mjera iznosi 1,00. Na primjeru poduzeća HŽ PP u promatranom razdoblju pokazatelj je niži od 1,00. Najveći pokazatelj je u 2014. godini i iznosi 0,509 (50% dugotrajne imovine i zaliha poduzeće financira iz dugoročnih izvora financiranja), dok je najmanji u 2015. godini i iznosi 0,184 (18% dugotrajne imovine i zaliha poduzeće financira iz dugoročnih izvora financiranja).

Novčani odnos pokriva duga spada u novčane pokazatelje zaduženosti te ukazuje na sposobnost poduzeća u generiranju pozitivnih novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti s izdacima za proširenje kapaciteta i servisiranje duga. Kontrolna mjera iznosi 1,00 ili više. Na primjeru poduzeća HŽ PP u promatranom razdoblju pokazatelj je niži od 1,00. Najveći pokazatelj je u 2015. godini i iznosi 0,070 (7% svih svojih obveza poduzeće pokriva novčanim tijekom iz poslovnih aktivnosti), dok je najmanji u 2013. godini i iznosi -0,068 (6% svih svojih obveza poduzeće ne pokriva novčanim tijekom iz poslovnih aktivnosti).

Pokazatelj financijske snage spada u novčane pokazatelje zaduženosti te pokazuje za koliko godina poduzeće može pokriti sve svoje obveze slobodnim novcem. Kontrolna mjera je 1,00. Na primjeru poduzeća HŽ PP u promatranom razdoblju pokazatelj je niži od 1,00 što ukazuje da poduzeću treba manje od 5 godina da slobodnim novcem podmiri sve svoje obveze. Najveći pokazatelj je u 2015. godini i iznosi -0,204, dok je najmanji u 2013. godini i iznosi -1,469.

5.3.3. Pokazatelji profitabilnosti

U sljedećoj tablici su prikazani pokazatelji profitabilnosti poduzeća HŽ PP od 2013. – 2016. godine.

Tablica 14. Pokazatelji profitabilnosti HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine

STAVKA	GODINA			
	2013.	2014.	2015.	2016.
Povrat na imovinu (ROA)	-	-0,021	-0,027	-0,018
Povrat na korišteni vlastiti kapital (ROE)	-	-0,046	0,104	0,001
Profitna marža (ROS)	-0,414	0,003	0,003	0,000
Gotovinski povrat na imovinu (CROA)	-	0,042	0,104	0,021
Gotovinski povrat na vlastiti kapital (CROE)	-	-1,159	8,692	0,126
Gotovinska profitna marža (CROS)	-0,399	0,246	0,691	0,161

Izvor: izrada autorice na temelju godišnjih financijskih izvještaja poduzeća HŽ PP

Povrat na imovinu (ROA) spada u tradicionalne pokazatelje profitabilnosti te mjeri sposobnost menadžmenta u učinkovitom korištenju imovine poduzeća za ostvarivanje dobiti. Bolje je da je pokazatelj što veći. Najveći pokazatelj je u 2016. godini i iznosi -0,018, dok je najmanji u 2015. godini i iznosi -0,027.

Povrat na korišteni vlastiti kapital (ROE) spada u tradicionalne pokazatelje profitabilnosti te pokazuje koliko je vlastitog kapitala potrebno za ostvarenje neto dobiti. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je pokazatelj što veći. Najveći pokazatelj je u 2016. godini i iznosi -0,001, dok je najmanji u 2015. godini i iznosi -0,104.

Profitna marža (ROS) spada u tradicionalne pokazatelje profitabilnosti te pokazuje koliko poduzeće ostvaruje dobiti po jedinici prihoda. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je pokazatelj što veći. Najveći pokazatelj je u 2014. godini koji je jednak i u 2015. godini te

iznosi 0,003 (u 2014. i 2015. godini po 1 kuni prihoda poduzeće ostvaruje 0,003 kune neto dobiti), dok je najmanji u 2013. godini i iznosi -0,414.

Gotovinski povrat na imovinu (CROA) spada u novčane pokazatelje profitabilnosti i ukazuje na sposobnost imovine u generiranju novčanih tijekova iz poslovnih aktivnosti. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je pokazatelj što veći. Najveći pokazatelj je u 2015. godini i iznosi 0,104, dok je najmanji u 2016. godini i iznosi 0,021.

Gotovinski povrat na vlastiti kapital (CROE) spada u novčane pokazatelje profitabilnosti i pokazuje koliko poduzeće ostvaruje novčanog toka iz poslovnih aktivnosti po jedinici kapitala. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je pokazatelj što veći. Najveći pokazatelj je u 2015. godini i iznosi 8,692 (u 2015. godini na 1 kunu kapitala poduzeće ostvaruje 8,692 kune novčanih tijekova iz poslovnih aktivnosti), dok je najmanji u 2014. godini i iznosi -1,159.

Gotovinska profitna marža (CROS) spada u novčane pokazatelje profitabilnosti i pokazuje koliko novčanog tijeka iz poslovnih aktivnosti ostvaruje poduzeće po jedinici prihoda od prodaje. Nema kontrolnu mjeru, ali bolje je da je pokazatelj što veći. Najveći pokazatelj je u 2015. godini i iznosi 0,691 (u 2015. godini poduzeće ostvaruje 0,691 kunu novčanih tijekova iz poslovnih aktivnosti po 1 kuni prihoda od prodaje), dok je najmanji u 2013. godini i iznosi -0,399.

6. ZAKLJUČAK

Financijska izvješća predstavljaju glavni izvor informacija o poslovanju poduzeća. U ovom radu je provedena statistička analiza financijskih izvješća poduzeća HŽ PP sa svrhom ocijene uspješnosti poslovanja u razdoblju od 2013. – 2016. godine.

Kako bi se došlo do zaključaka o poslovanju poduzeća korištene su različite financijske analize. Horizontalna analiza je napravljena na temelju bilance i računa dobiti i gubitka, te utvrđuje kako su se pojedini novčani tokovi kretali kroz promatrana razdoblja i postoje li značajna odstupanja. Također na temelju bilance i računa dobiti i gubitka napravljena je vertikalna analiza koja daje informacije o glavnim izvorima novca i novčanih ekvivalenata. Osim navedenih analiza vrednovanju financijskog stanja i poslovanja poduzeća pridonijeli su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti i profitabilnosti.

Sve postavljene hipoteze su ispitane analizom financijskih izvještaja.

Prva postavljena hipoteza glasi H1: Odabrani pokazatelji poslovanja ukazuju na uspješnost poslovanja HŽ PP u promatranom razdoblju se odbija iz razloga što pokazatelji ukazuju na loše poslovanje poduzeća u promatranom razdoblju.

Druga postavljena hipoteza glasi H2: HŽ PP u promatranom razdoblju bilježi profitabilnost poslovanja se ne može u potpunosti ni prihvatiti ni odbaciti iz razloga što poduzeća u 2013. godini bilježi gubitak razdoblja, dok ostalih promatranih godina bilježi dobitak razdoblja iako je u 2016. godini dobitak vrlo niži u odnosu na promatrane prethodne dvije godine.

Treća postavljena hipoteza glasi H3: U promatranom razdoblju je HŽ PP proširenje željezničke mreže s više od 20% financijskih sredstava sufinancirao iz EU fondova i za nju nije bilo dovoljno podataka za ispitivanje prilikom izrade ovoga rada, te se trenutno ne može niti prihvatiti niti odbiti.

Iz svega navedenog može se zaključiti da je poduzeće HŽ PP u promatranim godinama imalo uspona i padova koji su utjecali na uspješnost poslovanja.

SAŽETAK

HŽ PP je društvo s ograničenom odgovornošću za prijevoz putnika u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prijevozu. Cilj ovoga rada bio je utvrditi uspješnost poslovanja HŽ PP – a analizom financijskih izvješća u razdoblju od 2013. – 2016. godine.

U prvom poglavlju postavljene su istraživačke hipoteze, te ciljevi i doprinos rada, dok je u drugom poglavlju predstavljeno promatrano poduzeće HŽ PP. Na kraju su prikupljeni podaci analizirani horizontalnom i vertikalnom analizom bilance, te horizontalnom i vertikalnom analizom računa dobiti i gubitka. Zatim je provedena analiza putem odabranih pokazatelja.

Provedena analiza je dovela do zaključka da poduzeće HŽ PP u promatranom razdoblju od 2013. – 2016. godine posluje profitabilno, dok pokazatelji ne ukazuju na uspješnost poslovanja.

Ključne riječi: financijska izvješća, statistička analiza, pokazatelji uspješnosti poslovanja, korištenje europskih fondova

SUMMARY

HŽ PP is Limited Liability Company for public transport of passengers in domestic and international rail traffic. The aim of this study was to determine the success of the HŽ PP business by analyzing the financial statements for the period 2013. – 2016.

In the first chapter, research hypotheses, goals and contribution of this study were set up, while in the second chapter the observed company HŽ PP was presented. Finally, the collected data were analyzed by horizontal and vertical analysis of the balance sheet, and by horizontal and vertical analysis of the profit and loss account. Analysis was then performed using selected indicators.

The analysis has led to the conclusions that HŽ PP is profitable in the period between 2013 and 2016, while the indicators do not indicate the success of the business.

Keywords: financial statements, statistical analysis, business excellence indicators, use of European funds

PRILOG 1.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI za godinu koja je završila 31. prosinca 2013.

		<u>2013. godina</u>	<u>2012. godina</u>
	Bilješka	u kn	u kn
Prihodi od prodaje	3	337.989.806	346.952.847
Ostali poslovni prihodi	4	534.378.378	580.838.315
Poslovni prihodi		872.368.184	927.791.162
Troškovi sirovina i materijala	5	(159.915.015)	(89.359.562)
Troškovi prodane robe	6	(27.406.521)	(14.410.429)
Ostali vanjski troškovi	7	(309.132.385)	(522.817.958)
Materijalni troškovi		(496.453.921)	(626.587.949)
Neto plaće i nadnice		(160.274.301)	(101.635.250)
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća		(63.497.633)	(40.016.222)
Doprinosi na plaće		(34.132.953)	(22.361.324)
Troškovi osoblja	8	(257.904.887)	(164.012.796)
Amortizacija	9	(216.076.551)	(141.538.807)
Ostali troškovi	10	(81.728.985)	(71.387.855)
Vrijednosno usklađenje	11	(50.811.534)	(49.956.468)
Rezerviranja	12	(57.346.195)	(3.285.039)
Ostali poslovni rashodi	13	(11.112.730)	(6.243.192)
Poslovni rashodi		(1.171.434.803)	(1.063.012.106)
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima		900.548	1.234.810
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama		2.590.712	1.345.963
Financijski prihodi	14	3.491.260	2.580.773
Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima		(265.255)	(3.134.452)
Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama		(36.645.110)	(10.295.994)
Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine		(29.717.971)	-
Financijski rashodi	15	(66.628.336)	(13.430.446)
UKUPNI PRIHODI		875.859.444	930.371.935
UKUPNI RASHODI		(1.238.063.139)	(1.076.442.552)
GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		(362.203.695)	(146.070.617)
Porez na dobit	16	-	-
GUBITAK RAZDOBLJA	32	(362.203.695)	(146.070.617)
SVEOBUHVAATNI GUBITAK RAZDOBLJA		(362.203.695)	(146.070.617)

BILANCA / IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU
na 31. prosinca 2013.

		31. prosinca 2013.	Prepravljeno 31. prosinca 2012.	Prepravljeno 1. siječnja 2012.
	Bilješka	u kn	u kn	u kn
AKTIVA				
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		7.734.317	11.588.919	12.971.393
Nematerijalna imovina	17	7.734.317	11.588.919	12.971.393
Građevinski objekti		59.057.332	60.605.679	3.539.678
Postrojenja i oprema		2.585.242	3.072.573	62.942
Alati, pogonski inventar i transportna imovina		1.319.768.793	1.482.110.218	934.788.686
Predujmovi za materijalnu imovinu		6.750.812	977.451	1.424.630
Materijalna imovina u pripremi		25.411.267	19.028.342	60.277.404
Ostala materijalna imovina		1.702.718	1.702.718	1.325.634
Materijalna imovina	18	1.415.276.164	1.567.496.981	1.001.418.974
Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika		134.284.882	124.194.518	89.787.918
Ulaganja u vrijednosne papire		23.772.709	23.824.500	23.631.843
Financijska imovina	19	158.057.591	148.019.018	113.419.761
DUGOTRAJNA IMOVINA		1.581.068.072	1.727.104.918	1.127.810.128
Sirovine i materijal		56.853.857	68.045.480	11.044.822
Zalihe	20	56.853.857	68.045.480	11.044.822
Potraživanja od povezanih poduzetnika	21	44.101.872	73.999.794	30.418.661
Potraživanja od kupaca	22	13.835.988	24.061.761	26.686.594
Potraživanja od zaposlenika	23	5.499.080	5.420.716	784.610
Potraživanja od države i drugih institucija	24	20.330.127	43.865.826	13.667.469
Ostala potraživanja	25	691.966	978.229	380.427
Potraživanja		84.459.033	148.326.326	71.937.761
Dani zajmovi povezanim poduzetnicima		87.146	42.210	-
Dani zajmovi, depoziti i slično		24.000.000	40.048	40.048
Financijska imovina	26	24.087.146	82.258	40.048
Novac u banci i blagajni	27	9.346.742	24.306.522	11.351.449
KRATKOTRAJNA IMOVINA		174.746.778	240.760.586	94.374.080
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	28	3.533.916	3.535.079	3.342.603
UKUPNO AKTIVA		1.759.348.766	1.971.400.583	1.225.526.811
IZVANBILANČNI ZAPISI	43	290.902.182	292.298.315	261.575.988

BILANCA / IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU
na 31. prosinca 2013. - nastavak

		31. prosinca 2013.	Prepravljeno 31. prosinca 2012.	Prepravljeno 1. siječnja 2012.
	Bilješka	u kn	u kn	u kn
PASIVA				
Temeljni (upisani) kapital	29	569.011.500	569.011.500	378.988.000
Kapitalne rezerve	30	273	273	60
Preneseni gubitak	31	(415.966.657)	(270.232.164)	(130.742.639)
Gubitak poslovne godine	32	(362.203.695)	(146.070.617)	(65.348.178)
KAPITAL I REZERVE		(209.158.579)	152.708.992	182.897.243
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze		59.428.660	14.125.090	13.190.090
Druga rezerviranja		86.726.515	76.726.515	74.376.476
Rezerviranja	33	146.155.175	90.851.605	87.566.566
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama		688.735.677	388.073.202	238.058.495
Dugoročne obveze	34	688.735.677	388.073.202	238.058.495
Obveze prema povezanim poduzetnicima	35	112.860.688	150.317.934	232.256.996
Obveze za zajmove, depozite i slično	36	2.029.680	2.436.451	2.370.928
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	37	17.502.540	40.926.972	-
Obveze za predujmove		273.934	-	-
Obveze prema dobavljačima	38	29.719.045	50.735.552	6.577.348
Obveze prema zaposlenicima	39	26.029.150	41.583.851	8.479.835
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	40	12.347.181	11.424.786	4.156.639
Ostale obveze	41	32.113.225	20.864.177	5.062.778
Kratkoročne obveze		232.875.443	318.289.723	258.904.524
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	42	900.741.050	1.021.477.061	458.099.983
UKUPNO PASIVA		1.759.348.766	1.971.400.583	1.225.526.811
IZVANBILANČNI ZAPISI	43	290.902.182	292.298.315	261.575.988

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
za godinu koja je završila 31. prosinca 2013.

	2013.	2012.
	u kn	u kn
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Gubitak prije poreza	(362.203.695)	(146.070.617)
Amortizacija	216.076.551	141.538.807
Vrijednosna usklađenja	80.529.505	49.956.468
Rezerviranja	57.346.195	3.285.039
Oprihodovanje državnih potpora za modernizaciju željezničkih vozila	151.758.607	83.564.155
Prihodi po osnovu oprosta duga	-	134.228.319
Rashod od kamata	28.153.495	11.369.874
Prihodi od kamata	(2.583.154)	(1.831.898)
Promjena zalihe	11.191.623	2.619.395
Promjena potraživanja od povezanih poduzetnika	12.735.569	148.585.272
Promjena potraživanja od kupaca	10.225.773	(30.722.552)
Promjena potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	(78.364)	(4.366.649)
Promjena potraživanja od države i drugih institucija	23.535.699	(27.006.959)
Promjena ostala potraživanja	286.263	(219.905)
Promjena plaćenih troškova budućeg razdoblja i obračunatih prihoda	1.163	(192.476)
Promjena obveze prema povezanim poduzetnicima	(37.457.246)	(260.260.417)
Promjena obveza za depozite i jamstva	(406.771)	65.523
Promjena obveza za primljene predujmove	273.934	-
Promjena obveza prema dobavljačima	(21.016.507)	(23.269.839)
Promjena obveze prema zaposlenicima	(15.554.701)	26.846.813
Promjena obveze za poreze i doprinose	922.395	(2.297.333)
Promjena ostalih kratkoročnih obveza	11.632.074	(30.259.313)
Promjena prihoda budućeg razdoblja i odgođenog plaćanja troškova	(272.494.618)	(135.056.481)
Korištenje rezerviranja	(2.042.625)	-
Plaćene kamate	(28.153.495)	(11.369.874)
Naplaćene kamate	2.583.154	1.831.898
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	(134.739.176)	(69.032.750)
Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti		
Primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	12.887.205	4.265.442
Izdaci za dane depozite	(24.000.000)	-
Izdaci za nabavu materijalne i nematerijalne imovine	(106.537.518)	(47.070.722)
Ulaganja u kapital ovisnih društava	(39.808.334)	-
Neto novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti	(157.458.647)	(42.996.277)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti		
Primici od kredita	300.662.475	124.984.100
Izdaci za povrat kredita	(23.424.432)	-
Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	277.238.043	124.984.100
UKUPNO NETO NOVČANI TIJEK	(14.959.780)	12.955.073
NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	24.306.522	11.351.449
NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	9.346.742	24.306.522
SMANJENJE NOVCA I NOVČANIH EKIVALENATA	(14.959.780)	12.955.073

PRILOG 2.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI za godinu koja je završila 31. prosinca 2014.

		2014. godina	2013. godina
	Bilješka	u kn	u kn
Prihodi od prodaje	3	307.350.703	337.989.806
Ostali poslovni prihodi	4	683.190.120	534.378.378
Poslovni prihodi		990.540.823	872.368.184
Troškovi sirovina i materijala	5	(135.365.598)	(159.915.015)
Troškovi prodane robe	6	(16.215.833)	(27.406.521)
Ostali vanjski troškovi	7	(255.592.454)	(309.132.385)
Materijalni troškovi		(407.173.885)	(496.453.921)
Neto plaće i nadnice		(142.087.710)	(160.274.301)
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća		(53.580.781)	(63.497.633)
Doprinosi na plaće		(32.600.964)	(34.132.953)
Troškovi osoblja	8	(228.269.455)	(257.904.887)
Amortizacija	9	(209.644.012)	(216.076.551)
Ostali troškovi	10	(57.541.424)	(81.728.985)
Vrijednosno usklađenje	11	(46.801.206)	(50.811.534)
Rezerviranja	12	(10.745.056)	(57.346.195)
Ostali poslovni rashodi	13	(7.707.871)	(11.112.730)
Poslovni rashodi		(967.882.909)	(1.171.434.803)
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima		567.880	900.548
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama		9.664.391	2.590.712
Financijski prihodi	14	10.232.271	3.491.260
Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima		(920.893)	(265.255)
Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama		(28.973.741)	(36.645.110)
Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine		-	(29.717.971)
Financijski rashodi	15	(29.894.634)	(66.628.336)
UKUPNI PRIHODI		1.000.773.094	875.859.444
UKUPNI RASHODI		(997.777.543)	(1.238.063.139)
DOBIT/(GUBITAK) PRIJE OPOREZIVANJA		2.995.551	(362.203.695)
Porez na dobit	16	-	-
DOBIT/(GUBITAK) RAZDOBLJA	32	2.995.551	(362.203.695)
SVEOBUHVAATNA DOBIT/(GUBITAK) RAZDOBLJA		2.995.551	(362.203.695)

BILANCA / IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU
na 31. prosinca 2014.

		31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
	Bilješka	u kn	u kn
AKTIVA			
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		5.569.378	7.734.317
Nematerijalna imovina	17	5.569.378	7.734.317
Građevinski objekti		59.538.314	59.057.332
Postrojenja i oprema		2.104.495	2.585.242
Alati, pogonski inventar i transportna imovina		1.156.861.284	1.319.768.793
Predujmovi za materijalnu imovinu		250.789.639	6.750.812
Materijalna imovina u pripremi		50.061.788	25.411.267
Ostala materijalna imovina		1.702.718	1.702.718
Materijalna imovina	18	1.521.058.238	1.415.276.164
Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika		140.730.482	134.284.882
Ulaganja u vrijednosne papire		25.443.572	23.772.709
Financijska imovina	19	166.174.054	158.057.591
DUGOTRAJNA IMOVINA		1.692.801.670	1.581.068.072
Sirovine i materijal		31.643.476	56.853.857
Zalihe	20	31.643.476	56.853.857
Potraživanja od povezanih poduzetnika	21	32.221.222	44.101.872
Potraživanja od kupaca	22	12.886.733	13.835.988
Potraživanja od zaposlenika	23	5.666.165	5.499.080
Potraživanja od države i drugih institucija	24	8.323.952	20.330.127
Ostala potraživanja	25	3.082.069	691.966
Potraživanja		62.180.141	84.459.033
Dani zajmovi povezanim poduzetnicima		107.288	87.146
Dani zajmovi, depoziti i slično		-	24.000.000
Financijska imovina	26	107.288	24.087.146
Novac u banci i blagajni	27	25.588.132	9.346.742
KRATKOTRAJNA IMOVINA		119.519.037	174.746.778
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	28	10.056.173	3.533.916
UKUPNO AKTIVA		1.822.376.880	1.759.348.766
IZVANBILANČNI ZAPISI	43	295.535.944	290.902.182

BILANCA / IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU
na 31. prosinca 2014. - nastavak

		31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
	Bilješka	u kn	u kn
PASIVA			
Temeljni (upisani) kapital	29	75.627.300	569.011.500
Kapitalne rezerve	30	375	273
Preneseni gubitak	31	-	(415.966.657)
Dobit/ (gubitak) poslovne godine	32	2.995.551	(362.203.695)
KAPITAL I REZERVE		78.623.226	(209.158.579)
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze		30.496.805	59.428.660
Druga rezerviranja		87.780.435	86.726.515
Rezerviranja	33	118.277.240	146.155.175
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama		681.316.316	688.735.677
Dugoročne obveze	34	681.316.316	688.735.677
Obveze prema povezanim poduzetnicima	35	75.478.063	112.860.688
Obveze za zajmove, depozite i slično	36	2.605.482	2.029.680
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	37	8.536.512	17.502.540
Obveze za predujmove		265.882	273.934
Obveze prema dobavljačima	38	25.374.781	29.719.045
Obveze prema zaposlenicima	39	11.669.648	26.029.150
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	40	8.156.771	12.347.181
Ostale obveze	41	24.528.029	32.113.225
Kratkoročne obveze		156.615.168	232.875.443
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	42	787.544.930	900.741.050
UKUPNO PASIVA		1.822.376.880	1.759.348.766
IZVANBILANČNI ZAPISI	43	295.535.944	290.902.182

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TIJEKOVIMA
za godinu koja je završila 31. prosinca 2014.

	2014.	2013.
	u kn	u kn
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Dobit/ Gubitak prije poreza	2.995.551	(362.203.695)
Amortizacija	209.644.012	216.076.551
Vrijednosna usklađenja	46.801.205	80.529.505
Rezerviranja	11.047.414	57.346.195
Oprihodovanje državnih potpora za modernizaciju željezničkih vozila	157.418.452	151.758.607
Rashod od kamata	20.666.840	28.153.495
Prihodi od kamata	(902.785)	(2.583.154)
Promjena zalihe	11.210.381	11.191.623
Promjena potraživanja od povezanih poduzetnika	11.156.737	12.735.569
Promjena potraživanja od kupaca	(752.549)	10.225.773
Promjena potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	(167.085)	(78.364)
Promjena potraživanja od države i drugih institucija	12.006.175	23.535.699
Promjena ostala potraživanja	(2.390.103)	286.263
Promjena plaćenih troškova budućeg razdoblja i obračunatih prihoda	(6.522.257)	1.163
Promjena obveze prema povezanim poduzetnicima	(37.382.625)	(37.457.246)
Promjena obveza za depozite i jamstva	575.802	(406.771)
Promjena obveza za primljene predujmove	(8.052)	273.934
Promjena obveza prema dobavljačima	(4.344.264)	(21.016.507)
Promjena obveze prema zaposlenicima	(14.359.502)	(15.554.701)
Promjena obveze za poreze i doprinose	(4.190.410)	922.395
Promjena ostalih kratkoročnih obveza	(7.585.196)	11.632.074
Promjena prihoda budućeg razdoblja i odgođenog plaćanja troškova	(270.614.572)	(272.494.618)
Korištenje rezerviranja	(38.925.349)	(2.042.625)
Plaćene kamate	(20.666.840)	(28.153.495)
Naplaćene kamate	902.785	2.583.154
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	75.613.765	(134.739.176)
Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti		
Primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	515	12.887.205
Primitci od vraćenih depozita	24.000.000	-
Izdaci za dane predujmove za imovinu	(244.038.827)	-
Izdaci za dane depozite	(20.142)	(24.000.000)
Izdaci za nabavu materijalne i nematerijalne imovine	(99.598.323)	(106.537.518)
Ulaganja u vrijednosne papire	(1.670.863)	-
Ulaganja u kapital ovisnih društava	(6.445.600)	(39.808.334)
Neto novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti	(327.773.240)	(157.458.647)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti		
Primici od kredita	264.225.101	300.662.475
Dokapitalizacija	284.786.254	-
Izdaci za povrat kredita	(280.610.490)	(23.424.432)
Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	268.400.865	277.238.043
UKUPNO NETO NOVČANI TIJEK	16.241.390	(14.959.780)
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	9.346.742	24.306.522
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	25.588.132	9.346.742
POVEĆANJE/(SMANJENJE) NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA	16.241.390	(14.959.780)

PRILOG 3.

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o., ZAGREB
IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.

POZICIJA	Bilješka	2015.	2014.
		HRK '000	HRK '000
Prihodi od prodaje	3	301.613	307.351
Ostali poslovni prihodi	4	606.936	683.190
Poslovni prihodi		908.549	990.541
Promjena vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		(65)	0
Troškovi sirovina i materijala	5	(112.428)	(135.366)
Troškovi prodane robe	6	(10.033)	(16.216)
Ostali vanjski troškovi	7	(257.962)	(255.592)
Troškovi osoblja	8	(239.524)	(228.269)
Amortizacija	9	(123.907)	(209.644)
Ostali troškovi	10	(75.444)	(65.249)
Vrijednosno usklađenje	11	(50.527)	(46.801)
Rezerviranja	12	(12.499)	(10.745)
Poslovni rashodi		(882.389)	(967.882)
Neto financijski rezultat	13,14	(23.664)	(19.663)
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		2.496	2.996
Porez na dobit	15	0	0
DOBIT RAZDOBLJA		2.496	2.996
Ostala sveobuhvatna dobit		0	0
SVEOBUHVAATNA DOBIT RAZDOBLJA		2.496	2.996

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o., ZAGREB
BILANCA / IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU
na 31. prosinca 2015.

POZICIJA	Bilješka	31.12.2015.	prepravljeno 31.12.2014.	prepravljeno 1.1.2014.
		HRK '000	HRK '000	HRK '000
IMOVINA				
Nematerijalna imovina	16	4.676	5.569	7.734
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	1.903.966	1.521.058	1.415.276
Financijska imovina	18	56.887	59.139	51.022
DUGOTRAJNA IMOVINA		1.965.529	1.585.766	1.474.032
Zalihe	19	5.972	31.643	56.854
Potraživanja od povezanih poduzetnika	38	17.075	32.789	44.102
Potraživanja od kupaca	20	22.605	12.319	13.836
Potraživanja od zaposlenika	21	5.575	5.666	5.499
Potraživanja od države i drugih institucija	22	29.719	8.371	20.330
Ostala potraživanja	23	2.958	3.082	692
Financijska imovina	24	117.271	107	24.087
Novac u banci i blagajni	25	25.120	25.588	9.347
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	26	3.500	10.056	3.534
KRATKOTRAJNA IMOVINA		229.795	129.623	178.281
UKUPNO IMOVINA		2.195.324	1.715.389	1.652.314
IZVANBILANČNI ZAPISI	37	289.186	295.536	290.902

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o., ZAGREB
BILANCA / IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU - nastavak
na 31. prosinca 2015.

P O Z I C I J A	Bilješka	31.12.2015.	prepravljeno 31.12.2014.	prepravljeno 1.1.2014.
		HRK '000	HRK '000	HRK '000
KAPITAL I OBVEZE				
KAPITAL	27			
Temeljni (upisani) kapital		75.627	75.627	569.012
Kapitalne rezerve		0	0	0
Preneseni gubitak		(108.758)	(107.035)	(523.002)
Dobit/ (gubitak) poslovne godine		2.496	2.996	(362.204)
UKUPNO KAPITAL		(30.635)	(28.412)	(316.194)
Rezerviranja	28	116.493	118.277	146.155
Dugoročne obveze	29	277.630	681.316	688.736
Obveze prema povezanim poduzetnicima	38	76.929	75.874	112.861
Obveze za zajmove, depozite i slično	30	2.535	2.605	2.030
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	31	84.750	8.537	17.503
Obveze za predujmove		237	266	274
Obveze prema dobavljačima	32	81.378	24.979	29.719
Obveze prema zaposlenicima	33	13.155	11.670	26.029
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	34	9.410	8.204	12.347
Ostale obveze	35	816.184	24.528	32.113
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	36	747.258	787.545	900.741
Kratkoročne obveze		1.831.836	944.208	1.133.617
UKUPNO PASIVA		2.195.324	1.715.389	1.652.314
IZVANBILANČNI ZAPISI	37	289.186	295.536	290.902

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o. , ZAGREB
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TIJEKOVIMA
za godinu koja je završila 31. prosinca 2015. - indirektna metoda

POZICIJA	2015. HRK '000	2014. HRK '000
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Dobit prije poreza	2.496	2.996
Amortizacija	123.907	209.644
Vrijednosna usklađenja	50.527	46.801
Rezerviranja	12.499	11.047
Prihodovanje državnih potpora za modernizaciju željezničkih vozila	82.566	157.418
Rashod od kamata	22.971	20.667
Prihodi od kamata	(1.102)	(903)
Promjena zalihe	2.493	11.210
Promjena potraživanja od povezanih poduzetnika	13.547	10.589
Promjena potraživanja od kupaca	(12.172)	(185)
Promjena potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	91	(167)
Promjena potraživanja od države i drugih institucija	(21.347)	11.959
Promjena ostala potraživanja	124	(2.390)
Promjena plaćenih troškova budućeg razdoblja i obračunatih prihoda	6.556	(6.522)
Promjena obveze prema povezanim poduzetnicima	1.055	(36.987)
Promjena obveza za depozite i jamstva	(71)	576
Promjena obveza za primljene predujmove	(29)	(8)
Promjena obveza prema dobavljačima	56.399	(4.740)
Promjena obveze prema zaposlenicima	1.486	(14.360)
Promjena obveze za poreze i doprinose	1.205	(4.143)
Promjena ostalih kratkoročnih obveza	24.355	(7.585)
Promjena prihoda budućeg razdoblja i odgođenog plaćanja troškova	(122.852)	(270.615)
Korištenje rezerviranja	(14.283)	(38.925)
Plaćene kamate	(22.971)	(20.667)
Naplaćene kamate	1.102	903
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	208.551	75.614
Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti		
Primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	1.500	1
Primitci od vraćenih depozita	0	24.000
Izdaci za dane predujmove za imovinu	(47.945)	(244.039)
Izdaci za dane depozite	(117.164)	(20)
Izdaci za nabavu materijalne i nematerijalne imovine	(480.241)	(99.598)
Ulaganja u vrijednosne papire	(1.487)	(1.671)
Ulaganja u kapital ovisnih društava	(4.419)	(6.446)
Neto novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti	(649.755)	(327.773)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti		
Primici od kredita	449.217	264.225
Dokapitalizacija	0	284.786
Izdaci za povrat kredita	(8.482)	(280.610)
Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	440.735	268.401
UKUPNO NETO NOVČANI TIJEK	(468)	16.241
NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	25.588	9.347
NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	25.120	25.588
(SMANJENJE)/POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKIVALENATA	(468)	16.241

PRILOG 4.

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o., ZAGREB RAČUN DOBITI I GUBITKA i IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

POZICIJA	Bilješka	2016. HRK '000	2015. HRK '000
Prihodi od prodaje	3	288.643	301.613
Ostali poslovni prihodi	4	556.261	606.936
Poslovni prihodi		844.904	908.549
Promjena vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		9	(66)
Troškovi sirovina i materijala	5	(107.610)	(112.428)
Troškovi prodane robe	6	(8.785)	(10.033)
Ostali vanjski troškovi	7	(250.409)	(257.962)
Troškovi osoblja	8	(256.286)	(253.070)
Amortizacija	9	(132.574)	(123.907)
Ostali troškovi	10	(63.563)	(61.897)
Vrijednosno usklađenje	11	(5.794)	(50.527)
Rezerviranja	12	(6.525)	(12.499)
Poslovni rashodi		(831.537)	(882.389)
Dobit iz poslovnih aktivnosti		13.367	26.160
Financijski prihodi		12.737	16.653
Financijski rashodi		(25.920)	(40.317)
Gubitak iz financijskih aktivnosti	13	(13.183)	(23.664)
Ukupni prihodi		857.641	925.202
Ukupni rashodi		(857.457)	(922.706)
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		184	2.496
Porez na dobit	14	0	0
DOBIT RAZDOBLJA		184	2.496
Ostala sveobuhvatna dobit		0	0
OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT RAZDOBLJA		184	2.496

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o., ZAGREB
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU / BILANCA
na 31. prosinca 2016.

POZICIJA	Bilješka	31.12.2016.	prepravljeno 31.12.2015.	prepravljeno 1.1.2015.
		HRK '000	HRK '000	HRK '000
IMOVINA				
Nematerijalna imovina	15	4.375	4.676	5.569
Nekretnine, postrojenja i oprema	16	1.941.424	1.903.966	1.521.058
Financijska imovina	17	61.798	59.909	62.161
DUGOTRAJNA IMOVINA		2.007.597	1.968.551	1.588.788
Zalihe	18	4.950	5.972	31.643
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	37 ii/ 37 iv/	1.314	6.491	6.214
Potraživanja od kupaca	19	24.360	34.507	40.211
Potraživanja od zaposlenika	20	5.493	5.575	5.666
Potraživanja od države i drugih institucija	21	6.379	29.719	8.371
Ostala potraživanja	22	2.427	2.958	3.084
Financijska imovina	23	90.109	117.271	107
Novac u banci i blagajni	24	52.525	25.120	25.588
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	25	3.534	3.500	10.056
KRATKOTRAJNA IMOVINA		191.091	231.113	130.940
UKUPNO IMOVINA		2.198.688	2.199.664	1.719.728
IZVANBILANČNI ZAPISI	36	291.309	289.186	289.186

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o., ZAGREB
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU / BILANCA - nastavak
na 31. prosinca 2016.

POZICIJA	Bilješka	31.12.2016. HRK '000	prepravljeno 31.12.2015. HRK '000	prepravljeno 1.1.2015. HRK '000
KAPITAL I OBVEZE				
KAPITAL				
Temeljni (upisani) kapital	26	872.367	75.627	75.627
Kapitalne rezerve		0	0	0
Preneseni gubitak		(102.010)	(104.418)	(102.696)
Dobit/ (gubitak) poslovne godine		184	2.496	2.996
UKUPNO KAPITAL		770.541	(26.295)	(24.073)
Rezerviranja	27	104.662	116.493	118.277
Dugoročne obveze	28	369.879	277.630	681.316
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	37 /i/ 37 /v/	19.831	14.603	22.739
Obveze za zajmove, depozite i slično	29	1.323	2.535	2.605
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	30	121.780	84.750	8.537
Obveze za predujmove		0	238	266
Obveze prema dobavljačima	31	69.887	143.703	78.114
Obveze prema zaposlenicima	32	14.434	13.155	11.670
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	33	8.825	9.410	8.204
Ostale obveze	34	22.828	816.184	24.528
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	35	694.698	747.258	787.545
Kratkoročne obveze		953.606	1.831.836	944.208
UKUPNO PASIVA		2.198.688	2.199.664	1.719.728
IZVANBILANČNI ZAPISI	36	291.309	289.186	289.186

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o., ZAGREB
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA - indirektna metoda
za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

POZICIJA	2016. HRK '000	2015. HRK '000
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Dobit prije poreza	184	2.496
Amortizacija	132.574	123.907
Vrijednosna usklađenja	5.794	50.527
Rezerviranja	6.525	12.499
Prihodovanje državnih potpora za modernizaciju željezničkih vozila	75.589	82.566
Rashod od kamata	20.186	22.971
Prihodi od kamata	(2.986)	(1.102)
Promjena zalihe	1.022	2.493
Promjena potraživanja od poduzetnika unutar grupe	5.177	(2.443)
Promjena potraživanja od kupaca	8.123	3.818
Promjena potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	82	91
Promjena potraživanja od države i drugih institucija	23.340	(21.347)
Promjena ostala potraživanja	530	124
Promjena plaćenih troškova budućeg razdoblja i obračunatih prihoda	(34)	6.556
Promjena obveze prema poduzetnicima unutar grupe	5.227	(8.136)
Promjena obveza za depozite i jamstva	(1.212)	(71)
Promjena obveza za primljene predujmove	(237)	(29)
Promjena obveza prema dobavljačima	(73.816)	65.590
Promjena obveze prema zaposlenicima	1.279	1.486
Promjena obveze za poreze i doprinose	(585)	1.205
Promjena ostalih kratkoročnih obveza	3.383	24.355
Promjena prihoda budućeg razdoblja i odgođenog plaćanja troškova	(128.148)	(122.853)
Korištenje rezerviranja	(18.356)	(14.283)
Plaćene kamate	(20.186)	(22.971)
Naplaćene kamate	2.986	1.102
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	46.441	208.551
Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti		
Primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	4.158	1.500
Primitci od vraćenih depozita	27.162	0
Ostali primici iz financijskih aktivnosti	91	0
Izdaci za dane predujmove za materijalnu imovinu	(27.548)	(47.945)
Izdaci za dane depozite	0	(117.164)
Izdaci za nabavu materijalne i nematerijalne imovine	(156.381)	(480.239)
Ulaganja u kapital ovisnih društava	(1.980)	(4.419)
Ostali izdaci iz financijskih aktivnosti	0	(1.487)
Neto novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti	(154.498)	(649.754)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti		
Primici od kredita banaka	217.697	449.217
Izdaci za povrat kredita	(82.235)	(8.482)
Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	135.462	440.735
UKUPNO NETO NOVČANI TIJEK	27.405	(468)
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	25.120	25.588
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	52.525	25.120
POVEĆANJE / (SMANJENJE) NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA	27.405	(468)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Bilanca.....	23
Tablica 2. Račun dobiti i gubitka	27
Tablica 3. Izravna metoda sastavljanja izvještaja o novčanom toku.....	30
Tablica 4. Neizravna metoda sastavljanja izvještaja o novčanom toku	32
Tablica 5. Bilanca HŽ PP – a (aktiva) od 2013. – 2016. godine.....	43
Tablica 6. Bilanca HŽ PP – a (pasiva) od 2013. – 2016. godine	44
Tablica 7. Horizontalna analiza bilance HŽ PP – a od 2014. – 2016. godine.....	46
Tablica 8. Vertikalna analiza bilance HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine.....	48
Tablica 9. Račun dobiti i gubitka HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine.....	50
Tablica 10. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka HŽ PP – a od 2014. – 2016. godine	51
Tablica 11. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine ...	53
Tablica 12. Pokazatelji likvidnosti HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine.....	55
Tablica 13. Pokazatelji zaduženosti HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine.....	56
Tablica 14. Pokazatelji profitabilnost HŽ PP – a od 2013. – 2016. godine	58

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Kretanje ukupne aktive i pasive HŽ PP – a u razdoblju od 2013. – 2016. godine	45
Grafikon 2. Postotne promjene dugotrajne i kratkotrajne imovine, te ukupne aktive HŽ PP – a u razdoblju od 2014. – 2016. godine	46
Grafikon 3. Postotne promjene kapitala i rezervi, dugoročnih i kratkoročnih obveza, te ukupne pasive HŽ PP – a u razdoblju od 2014. – 2016. godine	47
Grafikon 4. Udio dugotrajne i kratkotrajne imovine u aktivni poduzeća HŽ PP – a u razdoblju od 2013. – 2016. godine	49
Grafikon 5. Udio kapitala i rezervi, te dugoročnih i kratkoročnih obveza u pasivi poduzeća HŽ PP – a u razdoblju od 2013. – 2016. godine	49
Grafikon 6. Kretanje apsolutnih promjena ukupnih prihoda i rashoda, te dobiti/gubitka razdoblja poduzeća HŽ PP u razdoblju od 2014. – 2015. godine	52
Grafikon 7. Udio poslovnih i financijskih prihoda u ukupnim приходima poduzeća HŽ PP – a u razdoblju od 2014. – 2016. godine	53
Grafikon 8. Udio poslovnih i financijskih rashoda u ukupnim rashodima poduzeća HŽ PP – a u razdoblju od 2014. – 2016. godine	54

LITERATURA

Knjiga:

1. Abramović, K., Broz Tominac, S., Cutvarić, M., Čevizović, I., Dražić Lutilsky, I., Glasnović, B., Gulin, D., Hladika, M., Leko, S., Mamić Sačer, I., Milčić, I., Mrša, J., Oluić, A., Perčević, H., Pokrovac, I., Sever, S., Sirovica, K., Smrekar, N., Sohora Bukovac, M., Tadijančević, S., Tušek, B., Vašiček, V., Zuber, M., Žager, K., Žager, L. (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja – s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
2. Belak, V. (1995.): Menadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb
3. Belak, V. (2001): Osnove profesionalnog računovodstva, Veleučilište u Splitu, Split
4. Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & partneri, Zagreb
5. Belak, V., Vudrić, N. (2012): Osnove suvremenog računovodstva, Belak Excellens d.o.o., Zagreb
6. Gulin, D., Perčević, H. (2013): Financijsko računovodstvo – izabrane teme, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
7. Jurun, E., Ratković, N. (2017): Poslovna statistika s primjerima u Microsoft Exelu, EFST, Split
8. Pervan, I. (2012): Računovodstvo poslovnih spajanja – prema MSFI I HSFI, RRIF Plus d.o.o., Zagreb
9. Pivac, S. (2010): Statističke metode (predavanja, diplomski studij, kolegij „Statističke metode“), e-nastavni materijal, Split
10. Rozga, A. (2017): Statistika za ekonomiste, EFST, Split
11. Rozga, A., Grčić, B. (2009): Poslovna statistika, EFST, Split
12. Skupina autora (2012): Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja, RRiF-plus d.o.o., Zagreb
13. Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment IX. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRiF plus, Zagreb

14. Žager, K., Sačer, I. M., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb

Časopis:

1. Aljinović Barač, Ž., Šodan, S. (2018): Analiza sigurnosti i uspješnosti poslovanja obrtnika „dohodaša“, Računovodstvo, revizija i financije, RRiF-plus d.o.o., Zagreb, str. 246. – 254.
2. Čular, M. (2016): Godišnje izvješće: dobrovoljno vs obvezno objavljivanje, Aktualne dileme i izazovi računovodstva, revizije i poreza u Republici Hrvatskoj, HZRFD, Zagreb, str. 170. – 185.

Izvor s Interneta:

1. Bilješke uz financijske izvještaje, [Internet], raspoloživo na: https://hr.wikipedia.org/wiki/Bilje%C5%A1ke_uz_financijske_izvje%C5%A1taje [05.05.2018.]
2. Hrvatske željeznice [Internet], raspoloživo na https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatske_%C5%BEeljeznice#Logotipi [11.04.2018]
3. HŽ PP, CONNECT2CE, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/o-projektu-2?p=7968&r=294&mp=7969> [15.04.2018.]
4. HŽ PP, Društva u vlasništvu, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/drustva-u-vlasnistvu?m=752&mp=324&r=294> [11.04.2018]
5. HŽ PP, EU projekti, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/eu-projekti?m=416&mp=301&r=294> [11.04.2018.]
6. HŽ PP, Inter – Connect, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/inter-connect-o-projektu?p=8521&r=294&mp=8522> [15.04.2018.]
7. HŽ PP, Izvješća, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/izvjesca-2?m=400&mp=324&r=294> [24.03.2018]
8. HŽ PP, Misija i vizija, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/misija-i-vizija?m=298&mp=325&r=294> [15.04.2018.]

9. HŽ PP, Osnovni podaci, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/ona?m=302&mp=324&r=294> [11.04.2018]
10. HŽ PP, Rail4SEE, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/rail4see?m=6764&mp=416&r=294> [15.04.2018.]
11. HŽ PP, RUMOBIL, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/o-projektu?p=6920&r=294> [15.04.2018.]
12. HŽ PP, Struktura, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hzpp.hr/struktura?m=303&mp=324&r=294> [11.04.2018.]
13. Knjigovodstveni savjeti (2016): Izvještaj o novčanom toku i promjeni vlasničke glavnice, [Internet], raspoloživo na: <http://recupero.com.hr/blog-objava/financijski-izvjestaj-izvjestaj-o-novcanom-toku-izvjestaj-o-promjeni-vlasnicke-glavnice/> [05.05.2018.]
14. Markin, A. (2012): Financijski pokazatelji – pokazatelji likvidnosti, [Internet], raspoloživo na: <http://profitiraj.hr/financijski-pokazatelji-pokazatelji-likvidnosti/> [12.04.2018.]
15. Matković, M. (2014): Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja, [Internet], raspoloživo na: <https://progressive.com.hr/component/content/article/62-kolumne/5527-trino-pozicioniranje.html> [12.04.2018.]
16. Markin, A. (2014): Kako analizirati financijske izvještaje?, [Internet], raspoloživo na: <http://profitiraj.hr/kako-analizirati-financijske-izvjestaje/> [12.04.2018]
17. Metode istraživanja, [Internet], raspoloživo na: <https://bs.wikipedia.org/wiki/Metodologija> [31.03.2018]
18. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministar Kalmeta predstavio novi ustroj HŽ-a, [Internet], raspoloživo na: <http://mppi.hr/default.aspx?id=2540> [15.04.2018.]
19. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Vlada donijela odluke o osnivanju novih trgovačkih društava u HŽ-u, [Internet], raspoloživo na: <http://www.mppi.hr/default.aspx?id=2367> [15.04.2018.]
20. Regeneracija, [Internet], raspoloživo na: <https://www.regeneracija.hr/index.php/hr/template-2> [15.04.2018.]

21. Tehnički servis željezničkih vozila, [Internet], raspoloživo na: <http://www.tszv.hr/hr/o-nama> [15.04.2018.]
22. TZV Gredeļj, [Internet], raspoloživo na: <http://www.tzv-gredelj.hr/o-nama.html> [15.04.2018.]
23. Zakon o podjeli trgovačkog društva HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o., [Internet], raspoloživo na: <https://www.prometna-zona.com/zakon-o-podjeli-trgovackog-drustva-hz-hrvatske-zeljeznice-d-o-o/> [15.04.2018.]